

@ZUYD

Jaarbeeld 2008-2009

Aandacht voor omgeving
Ieder zijn **eigen curriculum**

Ondernemen is leuk

Internationalisering **niet te stoppen**

Co-creatie met bedrijfsleven

@ZUYD

COLOFON

Uitgave

Hogeschool Zuyd
Nieuw Eyckholt 300
Postbus 550
6400 AN Heerlen
www.hszuyd.nl

Eindredactie

Bureau Communicatie

Teksten

Coenegracht - tekst &
communicatieproducties,
Maastricht
Franc Coenen Publiciteit, Elsloo

Fotografie

Klaus Tummers, Heerlen
Crasborn Grafisch Ontwerpers bno,
Valkenburg a/d Geul e.a.

Druk

Schrijen Lippertz, Voerendaal

Vormgeving en lay-out

Crasborn Grafisch Ontwerpers bno,
Valkenburg a/d Geul

© Copyright 2009. Hogeschool Zuyd

Meer exemplaren van @Zuyd kunt u
opvragen bij communicatie@hszuyd.nl

inhoud

WIJ	4
STUDEREN	8
ONDERZOEKEN	18
ONDERNEMEN	24
SAMENLEVEN EN SAMENWERKEN	32
WERKEN	40
INTERNATIONAAL	46
LEVEN LANG LEREN	52
GOVERNANCE	56
	30 Prijzen
	60 Locaties

voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt @Zuyd. Een magazine waarin wij een beeld schetsen van Hogeschool Zuyd van nu en van de toekomst. Een beeld over waar wij voor staan en waar wij trots op zijn. Een beeld ook over waar wij dagelijks met meer dan 15.000 studenten, 1.500 medewerkers en talloze partners in de regio, in Nederland en internationaal mee bezig zijn. Bevlogen en vanuit de ambitie uit te groeien tot een topinstituut met Europese allure. Dat beeld willen graag met u delen. Vandaar @Zuyd.

Wij wensen u veel leesplezier!

Hogeschool Zuyd

Over missies, kernwaarden en de nabije toekomst

'Hier ben je geen nummer'

Een hogeschool is een hogeschool, nietwaar? Een hogeschool leidt bijvoorbeeld studenten op, dat is in Limburg niet anders dan in Amsterdam. Maar de manier waarop, kijk, daar zijn wel degelijk verschillen waar te nemen. Zegt **Karel van Rosmalen**, voorzitter van het College van Bestuur van Hogeschool Zuyd.

"Ik ken één goeie missie", zegt Karel van Rosmalen in antwoord op de vraag of hij *mission statements* van bedrijven en organisaties ook zelden écht inspirerend vindt. "Let's gamble. Die is van Honda. Ze dachten dat ze ook de Amerikanen wel in kleine autootjes zouden krijgen. Toen ze er mee kwamen, zei iedereen: 'Zou je dat nou wel doen?' Maar ze hebben gelijk gekregen. Zij kloppen niet aan voor steun bij president Obama."

Kernwaarden

Hogeschool Zuyd heeft kernwaarden. Maatschappelijke verantwoordelijkheid. Grensverleggend vakmanschap. Gezamenlijke betrokkenheid. Waarom moet Hogeschool Zuyd eigenlijk kernwaarden hebben? Een hogeschool is toch geen levens-

beschouwelijke instelling? En de kernwaarden van de Nederlandse samenleving, die liggen vast in de grondwet. Van Rosmalen: "Je kunt heel veel in je strategie opschrijven, maar overmorgen doet zich iets voor wat je niet had verwacht. Wat moet je dan doen? Dan kun je een boek schrijven met: *What if? What if, what if?* Dat wordt een heel dik boek, en ik denk niet dat iemand het leest. Je kunt dat boek vervangen door te zeggen: er zijn een aantal dingen waar we het over eens zijn. Onze kernwaarden. Dat geeft je de mogelijkheid om bij een dilemma of een moeilijk punt dat je niet had zien aankomen de goede richting te kiezen. Het geeft je een kompas. En het bindt. Want neem nou de kernwaarde grensverleggend vakmanschap. Die blijkt een enorme *drive* te geven, zowel aan docenten als >>

Januari 2008

De beste hogeschool

Hogeschool Zuyd begint 2008 als beste hogeschool van Nederland. In de Keuzegids Hoger Onderwijs 2008 staat de hogeschool op de eerste plaats in het rijtje van dertien grotere hogescholen in Nederland. De gemiddelde score door de studenten: 6,85. De uitslag is tot stand gekomen door een enquête onder vijftigduizend studenten.

Studenten bouwen clubhuis in Horst

Studenten van de faculteit Bouw gaan een team leerlingen van Gilde Opleidingen in Noord- en Midden-Limburg, het Raayland College in Venray en het Dendron College in Horst aansturen. Gezamenlijk bouwen ze een clubhuis voor de tafeltennisvereniging Armada in Horst. Voor het eerst zijn de studenten verantwoordelijk voor een bouwproject dat, in tegenstelling tot de opleidingswoning van de voorbije jaren, blijvend is.

studenten. Docenten denken: ah, vakmanschap wordt dus nog wel degelijk belangrijk gevonden. En studenten laten zich inspireren door grenzen: geef me een grens, dan zal ik hem wel opzoeken."

De nabije toekomst

Wat is voor de komende jaren de belangrijkste uitdaging voor Hogeschool Zuyd? "We moeten ons meer positioneren in de regio", zegt Van Rosmalen. "Dat heeft verschillende facetten. We moeten meer mensen opleiden voor de arbeidsmarkt. Dat wil niet per se zeggen dat er meer mensen moeten instromen, maar de mensen die instromen moeten we niet onderweg kwijtraken. Uitval tegenaan dus. En de mensen die al op de arbeidsmarkt werkzaam zijn, moeten we - meer dan tot nu toe het geval is - ook opleiden. Iemand die werkt en voor een deel al op hbo-niveau zit, moet bij ons een officieel hbo-diploma kunnen halen. Maar ook iemand die iets bij wil leren, iets over nieuwe energie zoekt bijvoorbeeld. Of iemand die zich afvraagt: wat is dat nou, *cradle to cradle*? Ik heb ervan gehoord, maar wat is het? We moeten mensen bijscholen. Op die terreinen moeten we ons nadrukkelijker manifesteren. En daarbij moeten we ons richten op de onderwerpen

die ertoe doen in onze omgeving. In deze regio speelt bijvoorbeeld energie een rol, verbetering van de zorg. Hier is een stad die culturele hoofdstad van Europa wil worden. Een gebied waar een concentratie van financieel-economische dienstverlening moet komen. Zeventig procent van onze afgestudeerden krijgt een baan in deze regio, we zijn hier hofleverancier. Dan moeten we met onze opleidingen en door ons onderzoek ook inspelen op de behoeften van die regio."

ONZE MISSIE Hogeschool Zuyd is een kennisonderneming. Wij ontwerpen inspirerende, studentgerichte leeromgevingen voor hoger beroepsonderwijs. De studiemogelijkheden die wij bieden zijn veelzijdig, qua inhoud en qua vorm. In onze nationaal en internationaal georiënteerde beroepsopleidingen leggen wij de nadruk op kwaliteit en innovatie. Hogeschool Zuyd heeft een vitale functie voor de ontwikkeling van kennis, kunst en cultuur in haar omgeving - de Euregio. Wij verrichten praktijkgericht onderzoek, ontwikkelen en verspreiden expertise. Wij functioneren binnen maatschappelijke netwerken en nemen deel aan cultuuruitingen voor diverse doelgroepen. De hogeschool is een flexibele organisatie, met aandacht voor mensen. Wij zijn inventief in het produceren van ideeën en tegelijk effectief in het nastreven van toetsbare doelen.

Ik zie iets

Er is iets wat Karel van Rosmalen graag speciaal wil benadrukken. "Bij heel veel dingen die wij in dit magazine beschrijven, geldt dat mensen van deze hogeschool hun verantwoordelijkheid hebben genomen. Ze hebben gezegd: ik zie iets, ik vind er wat van en ik doe er wat aan. Niet omdat het College zei dat het moest, niet omdat de faculteitsdirecteur zei dat het moest, maar omdat het mensen zijn die zich verantwoordelijk voelen. Voor hun studenten. Voor bedrijven waar ze veel mee samenwerken. In het afgelopen jaar heeft Hogeschool Zuyd in heel veel projecten geparticipeerd. Meer dan de jaren daarvoor. Dat zijn allemaal mensen die ergens op hebben gereageerd. Op een kans, een vraag, een probleem. Dat zijn mensen die zich individueel verantwoordelijk voelen."

Anders

Onderscheid, daar moesten we het ook over hebben. Waarin onderscheidt Hogeschool Zuyd zich van andere hogescholen? "Persoonlijke aandacht", zegt Karel van Rosmalen. "Dan kun je zeggen: dat gebeurt overal. Ja, dat gebeurt overal, maar bij ons gebeurt het *nét* iets meer. We hebben persoonlijke

aandacht voor studenten, voor medewerkers, voor onze omgeving. Daarin onderscheiden we ons. Waarom staan veel van onze opleidingen niet alleen bovenaan in de accreditatielijst van de NVAO, waar het oordeel van deskundigen geldt, maar óók in de Keuzegids Hoger Onderwijs waar studenten hun mening geven? Dat is bijna altijd terug te voeren op persoonlijke aandacht. Mensen merken: we worden gekend, we zijn onderdeel van de gemeenschap. Een student van Hogeschool Avans die hier een minor kwam doen, zei het laatst ongeveer net zo in ons blad, *Editie Zuyd*. "Hier ben ik geen nummer'." Natuurlijk gaat het ook wel eens mis. "Iedereen kan die twee voorbeelden noemen waarin het mis ging. Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat we honderd andere voorbeelden kunnen geven waarin het wel goed ging. Die twee voorbeelden kennen we ook. We gaan ervoor zorgen dat ook daar wat aan gedaan wordt." ●

Februari 2008

Energiediscussie: out of the box denken

In de energiediscussie moet Nederland *out of the box* durven denken. Alleen dan kan er een daadwerkelijke transitie naar duurzame energie komen, betoogt lector Jacques Kimman (Nieuwe Energie) in zijn inaugurale rede. De kenniskring wil een prominente rol gaan spelen in de kennisontwikkeling. De Wijk van Morgen is een *real life* laboratorium waar deze kennis vertaald kan worden naar praktische toepassingen.

Kwaliteit in de brede betekenis

Kwaliteit in de brede betekenis van het woord. Dat is het thema van het werkbezoek van een delegatie van de HBO-Raad, onder leiding van voorzitter Doekle Terpstra, aan de faculteit Onderwijs. Doel van het werkbezoek is een betere afstemming te realiseren tussen beleid en praktijk. Het bezoek wordt afgesloten met een kort bezoek aan de opleiding Fysiotherapie, de eerste hbo-opleiding in Nederland geaccrediteerd met twee 'sterren'.

FEITEN EN CIJFERS ■

■ Hogeschool Zuyd is gevestigd in **Heerlen, Sittard en Maastricht** en is een van de grote hogescholen in Nederland ■ In **2008** waren **14.038 studenten** ingeschreven ■ Het marktaandeel in de nationale instroom HBO bedraagt **3,61%** ■ De hogeschool heeft **20 faculteiten** en meer dan **50 bachelor- en masteropleidingen** ■ Wij bieden onderwijs aan in de **sectoren** Economie, Gedrag en Maatschappij, Gezondheidszorg, Kunsten, Onderwijs en Techniek ■ Hogeschool Zuyd telt **15 lectoraten en kenniskringen**, en **6 expertisecentra** ■ Er werken **1.649 medewerkers**, waarvan er **1.046** onderwijsgevend en **603** onderwijsondersteunend medewerker zijn.

“We moeten ons richten op onderwerpen die ertoe doen in onze omgeving.”

Iedere student zijn eigen curriculum

Het jaar 2008 markeerde de eindfase van de invoering van maatwerkonderwijs binnen Hogeschool Zuyd. **Studenten moeten én willen steeds meer zelf kunnen bepalen wat ze leren.** Dat is makkelijker gezegd dan gedaan, aangezien de inhoud van een opleiding van oudsher vrij strak georganiseerd is. Met de introductie van de brede bachelor, een uitgebreid aanbod van minoren en een nieuw toetsstelsel lijkt Hogeschool Zuyd een goede formule te hebben gevonden.

Chris Kuijpers was als programmamanager in 2008 nauw betrokken bij de invoering van maatwerkonderwijs: "Een goed voorbeeld is de samenvoeging van de opleidingen voor maatschappelijk werk, sociaal pedagogische hulpverlening en culturele en maatschappelijke vorming. Die zijn omgevormd tot één ruim opgezette bachelor Social Work. Nu kan een student ervoor kiezen af te studeren met het profiel maatschappelijk werk, maar tegelijk iets meepikken van de culturele en pedagogische aspecten. De vrije keuzeruimte is nog groter door het aanbod van minoren: keuzeblokken voor alle studenten over vakoverstijgende onderwerpen. Een *social worker* die van plan is een eigen praktijk op te zetten, kiest dan bijvoorbeeld voor de minor Ondernemerschap of Marketing, al dan niet versterkt door een stage of afstudeerproject in het buitenland. Op die manier bouwt iedere student zijn eigen curriculum. Dat leidt beter op tot autonoom

denkende professionals die complexe vraagstukken vanuit meerdere perspectieven kunnen bekijken."

Kluif

Het ombouwen van de curricula was een flinke kluif. Nu gaat het erom een modus te vinden om studenten in die nieuwe keuzeovervloed te begeleiden. Van de docent zal worden gevraagd een nieuwe vaardigheid te ontwikkelen als studiecoach. Chris Kuijpers is inmiddels manager geworden van ZuydPLEIN, een virtueel plein om die nieuwe manier van leren te accommoderen: "Steeds meer moeten we toe naar horizontale verbanden. Zowel docenten als studenten stappen steeds vaker even uit hun eigen opleiding om met anderen een project of onderzoek te doen. Dat kan op het ZuydPLEIN. Dit is ook de plek waar docenten elkaar ontmoeten om themagericht hun eigen competenties te verdiepen, zoals studiebegeleiding." >>

Maart 2008

Een leven dat bij je past

Ook als je chronisch ziek bent, moet je het leven kunnen leiden dat bij je past, moet je zelf keuzes kunnen maken. Verpleegkundigen, paramedici en medici moeten zich daar bewuster van worden. Professionals moeten ze hierin ondersteunen, betoogt Sandra Beurskens tijdens haar inauguratie als lector Autonomie & Participatie van Chronisch Zieken.

Master Artistic Research

Op de kunstbeurs Tefaf in Maastricht ondertekenen de collegevoorzitters van Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht een intentieverklaring om gezamenlijk een master Artistic Research te ontwikkelen. De opleiding gaat zich richten op kunstenaars, musici, acteurs en theatermakers die behoefte hebben aan reflectie en onderzoek, om zo hun kennis van hun vakgebied te verbreden.

FEITEN EN CIJFERS ■

■ In 2008 zijn **14.038 studenten** ingeschreven ■ Er stromen **5.199** nieuwe studenten in, **10%** meer dan in 2007. Daarvan is **5%** een deeltijd of duaal student ■ Er studeren meer vrouwen dan mannen bij de hogeschool, het verschil is **6%** ■ **8%** van de studenten is ouder dan **25** jaar ■ Het **studierendement** na 5 jaar studie is in 2008 **52%**, het **propedeuserendement** na 1 jaar studie is **32%** ■ **4.918 studenten** stromen in 2008 uit, waarvan **2.660** met een diploma. **2.258 studenten** staken hun studie; **568 studenten** starten met een andere studie aan Hogeschool Zuyd, **1.690** niet ■ **566 studenten** verlaten de hogeschool met een bindend afwijzend studieadvies.

Versnelde route

Studenten hebben bij een aantal richtingen ook invloed op het tempo. Ze geven zelf aan wanneer ze denken voldoende te hebben geleerd om aan een toets deel te nemen. "Niet langer wordt puur aan de hand van diploma's het niveau bepaald, maar stellen we via nieuwe testmethodes vast wat je weet en wat je *skills* zijn, zowel technisch als sociaal. In feite doet

het er immers niet toe hoe je aan je kennis en kunde komt. Een laborant met een mbo-opleiding en vijf jaar werkervaring zou wel eens naar hbo-niveau gestegen kunnen zijn. Via de nieuwe toetsing kan precies worden vastgesteld welke competenties al voldoende ontwikkeld zijn en welke nog verdere scholing behoeven. Dat heeft de deur open gezet naar nieuwe doelgroepen. We zien dan ook een grotere instroom van mensen met een baan die via een versnelde route een bachelordiploma komen halen en zo een stapje omhoog doen, maar ook herintreders en WW'ers die zich willen bijscholen." ●

“We zien een grotere instroom van mensen met een baan.”

platform	faculteit en directeur	opleiding (Bc=bachelor; Ma=master)
ECONOMIE, TALEN EN RECHT 	Commercieel Management Ans van der Klauw, MA	Bc-Commercieel Management
	Facility Management Vacature	Bc-Facility Management
	HEAO Financieel Management drs. Trui ten Kampe (interim)	Bc-Accountancy Bc-Bedrijfseconomie Bc-International Business and Management Studies
	Hoge Hotelschool Maastricht drs. Ad Smits	Bc-Hoge Hotelschool Maastricht Ma-Innovative Hospitality Management MBA Hotel and Tourism Management
	Internationale Communicatie drs. José Mastenbroek	Bc-Hogere Europese Beroepen Opleiding Bc-International Business and Languages Bc-Oriëntaalse Talen en Communicatie Bc-Vertaalacademie
	People & Business Management drs. Trui ten Kampe	Bc-People & Business Management Ma-Personal Leadership in Innovation & Change
	Recht mr. drs. Jac Stevens, bc	Bc-Hogere Juridische Opleiding

platform	faculteit en directeur	opleiding (Bc=bachelor; Ma=master)
GEZONDHEID, WELZIJN EN ONDERWIJS 	Academie Verloskunde Maastricht Rafael van Crimpen MMO	Bc-Verloskunde
	Gezondheid & Zorg drs. Frits Benjamins	Bc-Ergotherapie Bc-Creatieve Therapie Bc-Verpleegkunde Bc-Operatieassistent en Anesthesiemedewerker (inservice) Bc-Radiodiagnostisch Laborant (inservice) Ma-Advanced Nursing Practice Ma-Vaktherapieën
	Gezondheid & Techniek drs. Peter Hilderink	Bc-Biometrie Bc-Fysiotherapie Bc-Logopedie
	Sociale Studies drs. Ellen Laeven	Bc-Social Work Ma-Comparative European Social Studies
	Onderwijs drs. Joost Ruland	Bc-Leraar Basisonderwijs

platform	faculteit en directeur	opleiding (Bc=bachelor; Ma=master)
KUNST 	Academie van Bouwkunst Maastricht ir. Niek Bisscheroux	Ma-Architectuur
	Academie voor Beeldende Kunsten Maastricht ir. Niek Bisscheroux	Bc-Autonome Beeldende Kunst Bc-Vormgeving Bc-Docent Beeldende Kunst en Vormgeving Ma-Scientific Illustration
	Conservatorium Maastricht Harrie van den Elsen	Bc-Muziek Bc-Docent Muziek Ma-Music
	Toneelacademie Maastricht drs. Leo Swinkels	Bc-Theater Bc-Docent Drama
	Kunstfaculteiten	Ma-Kunst & Educatie

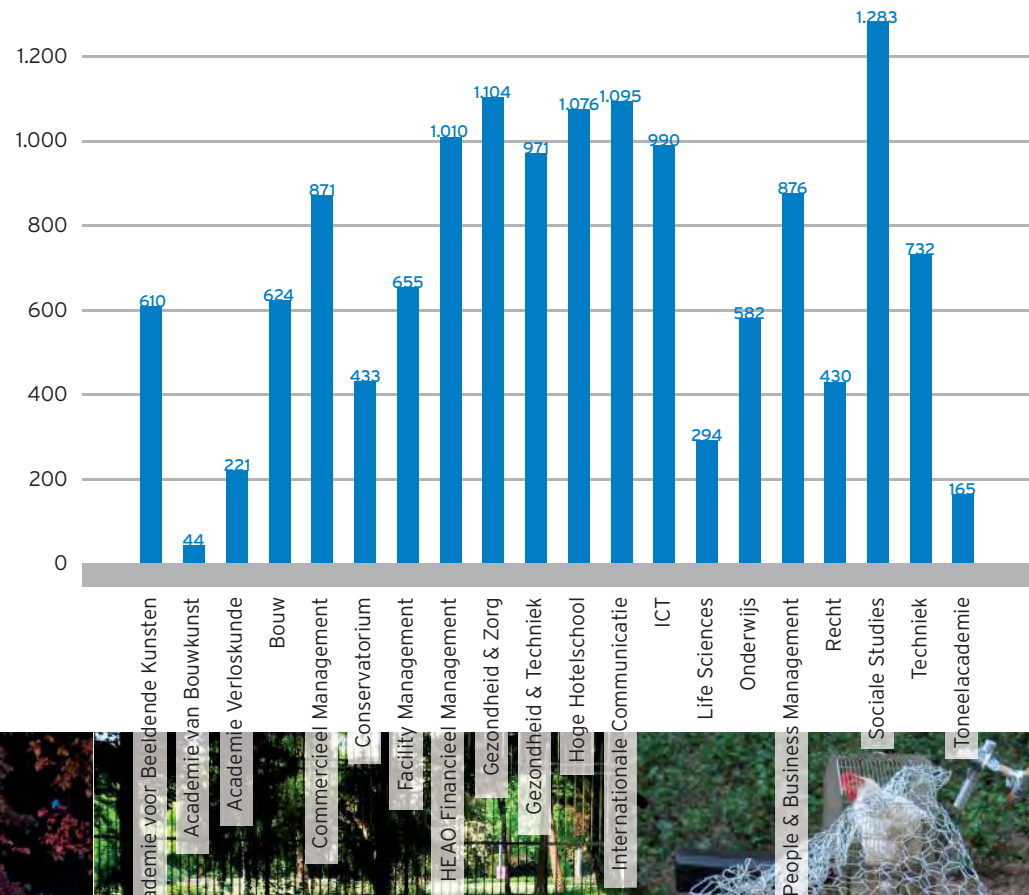
platform	faculteit en directeur	opleiding (Bc=bachelor; Ma=master)
TECHNIEK EN ICT 	Bouw drs. Bert Schroën	Bc-Built Environment
	ICT drs. Peter van Mulkom	Bc-Informatica Bc-Netwerk Infrastructuur Design Bc-Technische Informatica Bc-Communication and Multimedia Design Bc-Information Management
	Life Sciences drs. Jos Schreurs	Bc-Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek Bc-Chemie Bc-Chemische Technologie
	Techniek ing. Rob Ruijgrok	Bc-Elektrotechniek Bc-Technische Bedrijfskunde Bc-Werktuigbouwkunde

Maart 2008

Lectoraat voor kwetsbare ouderen

De zorgverlening aan kwetsbare ouderen kan beter. Daar gaat het lectoraat Zorginnovaties voor Kwetsbare Ouderen onderzoek naar doen. Het bijzonder lectoraat is ingesteld door Sevagram, een zorgaanbieder in Parkstad Limburg. Innovatieve zorgproducten, waarin technologie een belangrijke rol speelt, kunnen een antwoord zijn op de groeiende zorgvraag, krappere budgetten, afbouw van verzorgingshuisplaatsen en toenemende personeelskrapte.

Verdeling ingeschreven studenten 2008 naar faculteit

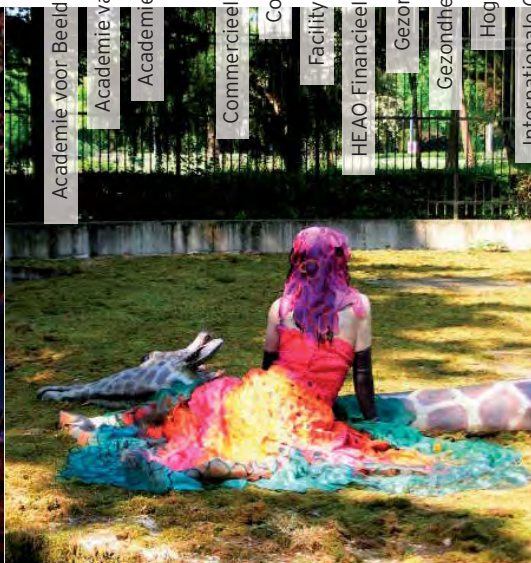

Excelleren in het Honours Programme

In Nederland ontstaat stilaan weer ruimte voor excellentie. Wie méér wil dan het gemiddelde, moet daar een kans voor krijgen. Hogeschool Zuyd biedt die kans met het *Honours Programme*. Maatwerkonderwijs voor de beste studenten die zich samen over een maatschappelijk probleem buigen. Het Honours Programme, in 2008 gelanceerd, is een extra studieprogramma bovenop de opleiding. Bijna een half jaar lang hebben zestien derde- en vierdejaars studenten elke maandagavond onder leiding van lectoren en docenten gewerkt aan een instrument om de

levensloopbestendigheid van een woonwijk te meten. Met het instrument kan bijvoorbeeld een gemeente of woningcorporatie zien of een wijk geschikt is voor mensen uit alle levensfasen: van jongeren en gezinnen met kinderen tot senioren. Een actueel thema in een vergrijzende regio als Parkstad Limburg, waar de vraag voor dit meetinstrument vandaan kwam. Zo'n extra studieprogramma heeft meerwaarde, vinden Steffi Rewald (inmiddels cum laude afgestudeerd als fysiotherapeute) en Guy Draaisma (cum laude afgestudeerd als

organisch chemicus). Steffi heeft ambities in de richting van wetenschappelijk onderzoek. "Dan is het goed als je al ervaring hebt opgedaan." Guy Draaisma noemt vooral het leren samenwerken met studenten uit andere disciplines een belangrijk punt. "De opleiding moedigt multidisciplinair samenwerken ook aan, maar dan spreek je toch nog allemaal dezelfde taal. In het Honours Programme merkte ik dat dit niet het geval was. Dat is een wijze les geweest. Ik ben er alerter op dat het voor anderen niet altijd vanzelf duidelijk is wat ik bedoel." ●

Kunstenaars kijken over grenzen

Kunst, cultuur, onderwijs, ondernemerschap. Het komt allemaal samen in Creative Art Teams (CAT).

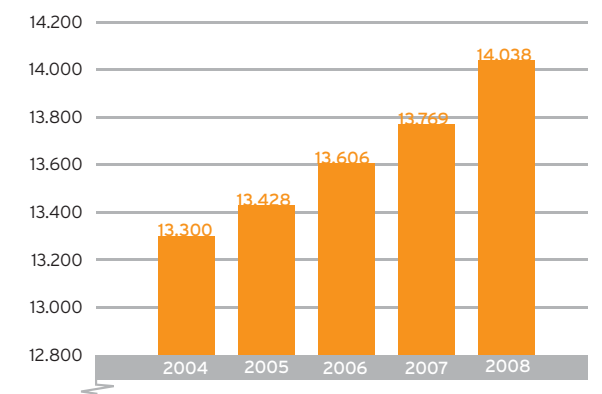
De voorbije jaren hebben studenten van de Academie voor Beeldende Kunsten, Academie van Bouwkunst, Conservatorium en de Toneelacademie, in wisselende samenstellingen CAT-teams gevormd. Niet alleen een bijzondere vorm van onderwijs, maar ook nog eens een boost voor de creatieve industrie in Zuid-Limburg. Mede dankzij een subsidie van de Provincie

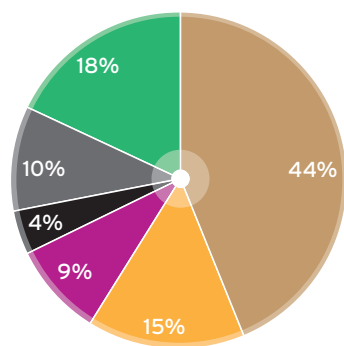
Limburg hebben deze teams gezorgd voor vijftien grensverleggende producties. Want een CAT-productie beweegt zich over de grenzen van een individuele kunstdiscipline heen. "Je ziet hierdoor steeds meer docenten en studenten interesse krijgen voor kunstprojecten waarbij meer disciplines ingezet worden", zegt Frans Gulikers, CAT-projectleider. Vaak zonder het te beseffen, vergroten ze daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt. Kunst is tegenwoordig namelijk interdisciplinair. De traditionele scheidslijnen vervagen. "Ze merken dat ze zelf beter worden door open te staan voor

anderen. En ze zien dat hier een markt voor is. De doelstelling van een CAT-productie is dan ook een betere kunstenaar te worden door interdisciplinair te werken", vat Gulikers samen. Tegelijkertijd leren de studenten binnen zo'n CAT-productie ondernemen, want met het budget moeten ze de voorstelling realiseren, niet alleen in de regio, ook zeker een keer daarbuiten. De tijd van experimenteren is nu voorbij. De kunstopleidingen vinden de tijd rijp om de projecten in een interfacultaire minor te gieten. ●

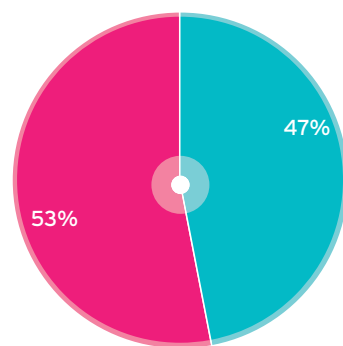
Aantal ingeschreven studenten 2004-2008

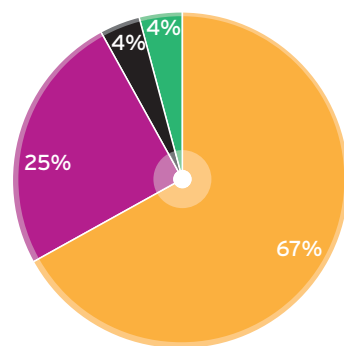
Verdeling ingeschreven studenten 2008 naar HBO-sector

- Hoger economisch onderwijs (HEO)
- Hoger gezondheidszorg onderwijs (HGZO)
- Hoger kunstonderwijs (KUO)
- Hoger pedagogisch onderwijs (HPO)
- Hoger sociaal-agogisch onderwijs (HSAO)
- Hoger technisch en natuurkundig onderwijs (HTNO)

Man/vrouw-verdeling studenten 2008

- Man
- Vrouw

Verdeling leeftijdscategorieën studenten 2008

- 16 t/m 20
- 21 t/m 25
- 26 t/m 30
- 31 t/m 60

Coach tot na de finish

De sporters op het veld zijn de helden als ze winnen. Maar de rol van hun coach op de achtergrond is onmisbaar. Bij Hogeschool Zuyd nemen de studieloopbaanbegeleiders deze rol op zich. Zij coachen en begeleiden studenten op weg naar hun diploma.

“Het gaat om de ontwikkeling van de student als persoon”, zegt Danielle Twardy, studieloopbaanbegeleider (slb'er) bij de faculteit Facility Management. Daarmee vat ze precies samen welke rol de studieloopbaanbegeleider vervult. Dat is een heel andere rol dan die van de vroegere klassendocent, die vooral op de cijfers lette. Het gaat nu om de ontwikkeling van student tot beginnend professional. “In ons vraaggestuurd competentiegericht maatwerkonderwijs moet de student veel kiezen. Wij houden ze een spiegel voor. Waarom maak je deze keuze?”. En dan is er nog het echte coachen, het stimuleren, op tijd een schouderklopje geven. Zo probeert zij het beste uit de student te halen.

Studenten zelf twijfelen in het begin wel eens over de zin van de gesprekken. Gaandeweg waarderen ze deze steeds meer. “Je leert reflecteren op je eigen ontwikkeling”, zegt Mark Fanchamps, derdejaars student Facility Management. “Ik merk dat de gesprekken wel degelijk invloed op me hebben. Zo nam ik in het begin in de groepen weinig initiatief. Sinds mijn slb'er me hierop heeft gewezen, stel ik me veel actiever op. En het is fijn dat er iemand is bij wie ik terecht kan met al mijn vragen.” Gaandeweg de studie komen er ook andere onderwerpen ter sprake. In het laatste jaar prikkelt de studieloopbaanbegeleider studenten verder te kijken dan het diploma: wat voor werk willen ze? Of gaan ze nog verder studeren? De koers eindigt immers niet bij de eindstreep. Na de meet wacht er een nieuwe etappe. ●

Aandacht voor de wereld waarin wij leven, ook in onderwijs

Bij People & Business Management is, mede op initiatief van docent Camiel Wolfs, in september 2008 gestart met het zogeheten **Burgerschapsprogramma**, een lijn waar ook de HBO-Raad op inzet. “Regelmatig moet ik constateren dat de algemene kennis van jongeren te wensen overlaat, evenals de sociale betrokkenheid, je simpelweg onbaatzuchtig inzetten voor een ander. Vandaar dat we de studenten in het eerste jaar aan het werk hebben gezet als *fundraiser* voor een waterpompenproject in Ghana. Sommigen zamelden geld in bij familie voor een sponsorloop, anderen hielden een loterij. Het meest succesvol was de groep die een benefietavond wist te organiseren, met een veiling

van door Heineken gesponsorde flessen bronwater. De doelstelling om tienduizend euro in te zamelen is prima gehaald. Veel studenten vonden het heel leuk en leerzaam, maar dat gold niet voor iedereen. Anderen baalden dat ze in actie moesten komen, zich niet meer konden verschuilen achter de groep. Dat bewijst in feite alleen maar meer dat het nodig is dit op te nemen in het curriculum. Het komende tweede jaar is de algemene ontwikkeling aan de beurt via een serie lezingen à la Studium Generale, over ethiek, geschiedenis of politiek. Op die manier proberen we onze studenten voortaan wat meer bagage mee te geven over de context van de wereld waarin wij leven.” ●

Met de voeten in de klei

University for applied sciences, luidt de internationale benaming van de hogeschool. Een naam die veel treffender weergeeft waar het om gaat dan het Nederlandse woord hogeschool zelf. Toegepaste kennis. De praktijk neemt bij Hogeschool Zuyd een steeds dominantere plaats in het onderwijs in. Enkele voorbeelden.

“Leerzamer dan een stageplek”

Waar kun je beter ervaren wat management betekent dan in een omgeving waar klanten kwaliteit en service eisen en medewerkers zelf nog leerling zijn? Precies die omgeving is gecreëerd in het bedrijfsrestaurant van de Open Universiteit in Heerlen, tegenover de hogeschool. Sinds september 2008 sturen eerstejaars studenten Facility Management

tweede- en vierdejaars leerlingen van het Arcus College aan. Ze doen dat onder leiding van een facilitair manager, net afgestudeerd aan Hogeschool Zuyd. Samen zijn ze dagelijks verantwoordelijk voor het bedrijfsrestaurant. “Er zijn wel meer instellingen die leerlingen inzetten in de catering. Maar nergens zie je drie partners samenwerken. Nergens zie je drie niveaus leerlingen die als team zelf helemaal verantwoordelijk zijn”, zegt Ralph Hennes, (voormalig) hoofd interne dienst van de Open Universiteit, over het unieke van dit leerwerkbedrijf. “Dit is leerzamer dan een stageplek. Daar mogen ze over de schouder meekijken, hier moeten ze het zelf doen.”

“Kansen voor iedereen”

Hogeschool Zuyd zoekt ook in de eigen organisatie kansen voor praktijkleren. Arbozorg biedt zo'n kans. In het advies- en trainingscentrum Arbeid en Gezondheid kunnen medewerkers en studenten van de hogeschool terecht met hun vragen over gezond werken, studeren en leven. Studenten van de faculteiten Gezondheid & Zorg en Gezondheid & Techniek ondersteunen met hun uitvoerend werk de professionals van Zuyd Arbo, de interne arbodienst. “Deze samenwerking levert voor iedereen in deze hogeschool kansen op”, zegt René Lipsch van Zuyd Arbo. Medewerkers en studenten krijgen een laagdrempelig advies- en trainingscentrum. Studenten kunnen hun kennis inzetten in het preventieve werkveld, waarin elders weinig ervaring is op te doen. En Zuyd Arbo kan een belangrijke professionaliseringslag maken. ●

“Dit is leerzamer dan een stageplek. Daar mogen ze over de schouder meekijken, hier moeten ze het zelf doen.”

Maart 2008

PWS-Award voor beste profielwerkstuk

Met hun profielwerkstuk Hart... voor de Zaak winnen Hilde van Ruiten en Valerie van Dale, twee havo-5 leerlingen van Trevianum Scholengroep Sittard, de PWS-Award. Hogeschool Zuyd reikt deze award voor de vijfde keer uit aan leerlingen die bij een van de faculteiten hun profielwerkstuk maken. Sinds 2008 doen naast de faculteit Techniek ook de economische opleidingen hieraan mee. Docenten en studenten van de hogeschool begeleiden de middelbare scholieren bij hun profielwerkstuk, dat ze bij de hogeschool maken.

Kennismaken met de cliënt

Hulpverleners in de zorg moeten zich goed kunnen verplaatsen in de cliënt, die immers de ervaringsdeskundige is. Om studenten al tijdens hun opleiding kennis te laten maken met de cliënt, organiseren de gezondheidszorgopleidingen jaarlijks een Patiëntencontactdag. Dit jaar doen hier veertig organisaties aan mee. Studenten werken in multidisciplinair samengestelde groepjes aan hun opdracht.

Samenwerking Biometrie en CIRO Horn

De samenwerking tussen CIRO Horn, het revalidatiecentrum voor chronisch hart-longfalen, en de opleiding Biometrie krijgt concreet inhoud. Het revalidatiecentrum gaat continu stagiairs en afstudeerders inzetten, die onder andere meewerken aan onderzoeksprojecten. Wereldwijd gooit CIRO Horn hoge ogen met de specifieke revalidatieaanpak, gebaseerd op ketenzorg. Hierin neemt de biometrist, die metingen aan het lichaam uitvoert, een belangrijke rol in.

Studeren met een beperking, kwestie van maatwerk en attitude

Meer maatwerk en vooral het belang van de juiste attitude blijven benadrukken. Dat is het belangrijkste als je mensen met een beperking de kans wilt geven een hbo-studie te volgen, vindt Liesbeth van de Meent, net afgestudeerd als ergotherapeute.

Liesbeth belandde op haar vijftiende door reuma in een rolstoel. Door tal van faciliteiten heeft ze desondanks in 5,5 jaar haar opleiding Ergotherapie afgerond. "Maar", zegt ze, "het kost energie om dat te regelen. En dat is vervelend als je juist weinig energie hebt." Het is ook een kwestie van attitude, vindt ze. Kijken naar de mogelijkheden van de betreffende student, in plaats van naar de problemen. "Wie affiniteit heeft met mensen met een beperking, zoals de decanen, is eerder bereid je verhaal aan te horen." Bij anderen is dat nog geen tweede natuur, hoewel ze een positieve ontwikkeling ziet. "Door de aandacht voor het thema zijn mensen alerter geworden als een student met een vraag komt."

"Kijk naar de mogelijkheden van de betreffende student, in plaats van naar de problemen."

ZuydPLEIN: innovatie handen en voeten geven

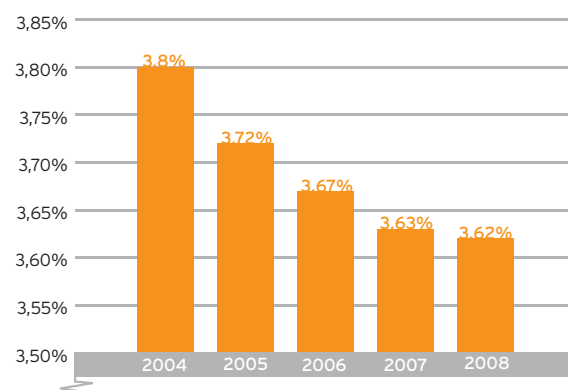
Hogeschool Zuyd heeft enkele jaren hard gewerkt aan onderwijsvernieuwing. Nu verschuift het accent naar het inbedden van goede resultaten in het onderwijs en de organisatie. Daar gaat ZuydPLEIN bij ondersteunen. "Eerst ging het om de goede dingen doen, nu gaat het om samen de dingen goed te doen", zegt Chris Kuijpers, manager ZuydPLEIN. "ZuydPLEIN gaat over samen leren." Plein is een acroniem voor 'plek voor leren en innoveren'. De symbolische betekenis is echter zeker zo belangrijk: het moet een ontmoetingsplek worden waar kennis en ervaring van samen komen. Waar innovatie een integraal onderdeel van onderwijs wordt. De agenda wordt bepaald door de vraag van docenten en opleidingen, er wordt gewerkt in een netwerkstructuur. ZuydPLEIN gaat bovendien de resultaten van de netwerken (laten) onderzoeken en zichtbaar maken. Onderzoeken wat innovatie oplevert, waarom iets hier wel en daar niet werkt. "Door dat te weten, denken we belangrijke kwaliteitsslagen te maken", zegt Kuijpers. ●

Ook het eenduidige hogeschoolbeleid vindt Liesbeth een vooruitgang. Net als de Routeplanner, een digitale informatiebron met oplossingen die binnen de hogeschool al eens zijn bedacht voor een student met een beperking. "Het is niet niks als je op je vijftiende gehandicapt wordt. Ik wilde alles zelf doen, wilde geen hulp, duldde geen autoriteit. Dat is op zich al een probleem waar meer rekening mee gehouden zou moeten worden." Daarom moeten docenten, maar vooral studieloopbaanbegeleiders, alert zijn op signalen. "Stuur studenten meteen door naar de decaan. Al is het maar voor een eerste kennismaking. Dat verlaagt de drempel en maakt de kans groter dat problemen die tot studie vertraging kunnen leiden, tijdig besproken worden." ●

Feiten en cijfers

- Een functiebeperking, chronische ziekte of andere aandoeningen mag geen sta-in-de-weg zijn voor studenten. Daarom is in 2007 het meerjarige project **Onbeperkt Studeren** van start gegaan. Belangrijke resultaten in 2008: de implementatie van **Kurzweil 3000**, een programma dat digitaal opgeslagen tekst kan voorlezen, de **Routeplanner**, een speciale website over studeren met een functiebeperking, en het **symposium 'Wat moet en wat kan?'**, in het teken van kennisoverdracht, *best practices* en ontwikkelingen rondom studeren met een functiebeperking of chronische ziekte. De **deskundigheidstraining Beperkingen in Zicht** is in 2008 vier keer aangeboden.

Marktaandeel ingeschreven studenten 2004-2008

Je onderscheiden met minoren

Minoren bieden studenten de kans hun blikveld te verbreden of te verdiepen. De verdieping gebeurt doorgaans met minoren binnen de eigen opleiding; de verbreding ontstaat vooral door minoren buiten de eigen opleiding te volgen.

Net als andere hogescholen kent ook Hogeschool Zuyd de major-minor structuur. De eigenlijke opleiding zit in de major, minoren zijn modules die studenten zelf kiezen en die iets aan hun studie toevoegen. "Je kunt je met minoren specialiseren en onderscheiden", vindt Kim Moors (studente Facility Management). Zij heeft in haar derde jaar de minor Arbeid en Gezondheid gevolgd. Haar ambities liggen onder andere bij het inrichten en beheren van werkplekken. "Ik wil dan niet alleen naar de kosten kijken, maar ook naar hoe mensen functioneren. Waarom wordt de een ziek op het werk en de ander niet? Daar heb ik door de minor meer inzicht in gekregen."

Aan het nut van minoren om je scope te verbreden, twifelen studenten niet. Celine Sligchers, studente Oriëntaalse Talen en Communicatie, heeft bewust voor de minor Onderzoeksvaardigheden gekozen. Ze heeft een dochtertje en ziet zichzelf na haar studie nog niet zo snel naar Japan verkassen om daar werk te zoeken. "Daarom wil ik mijn mogelijkheden verbreden. Ik wil best verder in de richting van onderzoek. Dat is me goed bevallen." Minoren stimuleren niet alleen studenten, maar ook de betrokken docenten om buiten hun eigen vakgebied te kijken. Gijs van Oorsouw, minorcoördinator bij de gezondheidsopleidingen van Hogeschool Zuyd, vindt de samenwerking van opleidingen in de ontwikkeling van Zuydminoren goed. Hij ziet in het minorenconcept zelfs mogelijkheden om onderwijs te ontwikkelen dat inspeelt op specifieke vragen uit het werkveld. Minoren mogen van hem toegankelijk zijn voor professionals uit het werkveld. ●

Feiten en cijfers

- Studenten van Hogeschool Zuyd - maar ook van andere hogescholen - kunnen kiezen uit zo'n **60 Zuyd-minoren**. Dat aantal groeit snel
- Bijna **400** studenten hebben in 2007 en 2008 een **Zuydminor** gevolgd
- Een **minorcommissie** draagt bij aan de **kwaliteitsborging** van de minoren, door ze te beoordelen op standaardcriteria.

Toegepast wetenschappelijk onderzoek aan Hogeschool Zuyd

Nanotechnologie en mental imaging, bijvoorbeeld

Sinds 2001 hebben Nederlandse hogescholen lectoren. Lectoren houden zich bezig met onderzoek, maar ook met onderwijsinnovatie en het intensiveren van externe contacten. **Jos Willems** is degene die binnen het College van Bestuur van Hogeschool Zuyd verantwoordelijk is voor de lectoraten. Wat vond hij inspirerend, de afgelopen periode?

Speerpunten - zwaartepunten

Hogeschool Zuyd heeft - kijkend naar de maatschappelijke omgeving van de hogeschool - een keuze gemaakt voor speerpunten van onderzoek, om zo meer focus en massa te creëren. Speerpunten sluiten aan bij belangrijke vragen uit de omgeving en bij die gebieden, waarop de hogeschool bijzondere expertise heeft verworven of verder wenst te ontwikkelen. Voorlopig zijn drie zwaartepunten geformuleerd, die samenhangen met **duurzaamheid, maatschappelijke participatie en de creatieve stad**. In 2009 zal daar waarschijnlijk **excellente bedrijfsvoering** aan worden toegevoegd.

Een nanometer is een miljardste meter. Een menselijk haar bijvoorbeeld is 80.000 nanometer dik. Nanotechnologie houdt zich bezig met de toepassing van kunstmatig geconstrueerde, zeer kleine deeltjes van minder dan 100 nanometer. Op allerlei wetenschapsgebieden wekt de nanotechnologie hoge verwachtingen. Zo wordt er gewerkt aan *drug delivery systems* die medicijnen alleen bij die delen van het lichaam 'afleveren' waar de werkzame stof nodig is - en dus niet door het hele lichaam.

Life Sciences

Jos Willems: "Het lectoraat Life Sciences is vrij snel begonnen met nanotechnologie en heeft op dat gebied samenwerking met DSM gezocht. Vanuit die samenwerking is een scholingsprogramma voor docenten van de faculteit Life Sciences gestart.

En dat heeft er weer toe geleid dat die docenten bij alle drie de opleidingen van de faculteit een semester nanotechnologie geïntroduceerd hebben. Zo is het onderwijs vernieuwd, mede onder impuls en in directe samenwerking met het lectoraat. Tegelijkertijd is er een onderzoekslijn opgezet waar ook docenten van de faculteit aan meedoen. Het gaat dan niet om fundamenteel onderzoek, maar om de toepassing van de verworvenheden van nanotechnologie in de beroepspraktijk." Wat de praktijk betreft: de samenwerking met DSM is doorgetrokken naar de CHEMaterials Campus op het terrein van Chemelot in Geleen. Daar kunnen ook mkb-bedrijven terecht om nieuwe materialen of toepassingen ervan te laten testen. Willems: "En nieuwe materialen worden voor een belangrijk deel gecreëerd met behulp van nanotechnologie.

Zo ontstaat daar een soort inloplaboratorium, waar bovendien voorlichting en scholing van mkb'ers op dit gebied plaatsvindt." We zien dat mede dankzij het lectoraat Life Sciences het onderwijs wordt vernieuwd, onderzoek wordt uitgevoerd, samengewerkt wordt met anderen en kennis beschikbaar wordt gesteld aan het bedrijfsleven.

Mental imaging

Jos Willems noemt graag nog een ander voorbeeld van de activiteiten, die binnen de lectoraten plaatsvinden. "Je hoeft maar aan me te trekken, en de voorbeelden rollen eruit." Iedereen heeft wel eens een hoogspringer tijdens een groot internationaal toernooi aan het werk gezien. Voordat hij daadwerkelijk gaat springen, zie je dat hij de aanloop en de sprong al in gedachten maakt. Dat heet *mental imaging*. Vanuit het lectoraat Autonomie & Participatie van Chronisch Ziekten vindt nu een promotieonderzoek plaats waarin wordt nagegaan in hoeverre deze techniek bruikbaar is bij revalidatieprocessen. Bijvoorbeeld wanneer een patiënt als gevolg van een ongeluk tijdelijk niet meer kan lopen. Kan het revalidatieproces dan versneld worden door mental imaging? Wie het antwoord op die vraag wil weten, zal moeten wachten tot het proefschrift klaar is. ●

Internationaal zakendoen en miscommunicatie

Lectoraat: International Business and Communication

Lector: prof. dr. José Bloemer

De globalisering van het bedrijfsleven vereist meer inzicht in cultuurpatronen en daaraan gekoppelde communicatievormen. Bij internationale contacten tussen mensen met verschillende culturele normen en waarden - zowel *business-to-business* als *business-to-customer* - bestaat een verhoogde kans op misverstanden, miscommunicatie en mismanagement. Daarom staat onderzoek naar het managen van cultuurverschillen in internationale relaties tussen ondernemingen onderling en tussen ondernemingen en hun klanten, medewerkers en andere *stakeholders* centraal in het onderzoek van het lectoraat. In 2008 werkte het lectoraat onder meer aan het project Internationale Expansie. Doel: het mkb in Limburg ondersteunen bij vragen op dit gebied van internationale expansie. Afgeleide doelen voor het onderwijs zijn het verder optimaliseren van de praktijkcomponent in het curriculum, kenniscirculatie tussen onderwijs en bedrijfsleven en kennisverhoging bij zowel het mkb als studenten en docenten.

Juist een instelling als een hogeschool moet jonge mensen leren duurzaam te denken en te werken.

Kunstenaren en openbaarheid, bijvoorbeeld

Lectoraat: Autonomie & Openbaarheid in de Kunsten

Lector: dr. Peter Peters

Het onderzoek van dit lectoraat zal zich de komende jaren ontwikkelen langs vier lijnen: *autonomie en authenticiteit in de hedendaagse kunstpraktijk, interdisciplinariteit, onderzoek in de kunsten en kunstpraktijk en openbaarheid*. Bij die laatste onderzoekslijn gaat het bijvoorbeeld om vragen als 'hoe maken kunstenaars hun kunst publiek'? Maar ook 'hoe 'maken' zij hun publiek'? Welke rol spelen de *creative industry* en cultureel ondernemerschap daarbij? Wat is de betekenis van het maatschappelijke engagement van kunstenaars? Onderzoeksprojecten in 2008 zijn Samen innoveren naar een Europees niveau in de podiumkunsten; Angst in beeld; Een museum voor geluidskunst; Hybride compositietechnieken; Theater in Transitie; Theater: werkelijkheid en fictie; Wat is Nu-Jazz?.

De transitie naar een duurzame samenleving

Lectoraat: Gebouwde Omgeving & Regionale Ontwikkeling

Lector: ir. Ronald Rovers

Het onderzoek van dit lectoraat concentreert zich op de transitie naar een duurzame samenleving en onderzoekt hoe de gebouwde omgeving er in 2030 uit moet zien. Daarbij gaat het niet alleen om technologie, maar ook om de manier waarop we dingen organiseren. Samen met de lectoraten Innovatie Bouwproces & Techniek, Nieuwe Energie en Life Sciences gaat dit lectoraat samenwerken onder het motto 'duurzame omgeving'. Ook andere lectoraten en faculteiten kunnen zich daarbij aansluiten. Want juist een instelling als een hogeschool moet jonge mensen leren duurzaam te denken en te werken.

Leefbaarheid in de wijken van Landgraaf

Lectoraat: Comparative European Social Research and Theory

Lector: dr. Nol Reverda

Sociale uitsluiting en integratie - die processen staan centraal in het onderzoek van dit lectoraat. Kwetsbare groepen en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, samenlevingsopbouw en demografische veranderingen zijn andere onderzoeksgebieden, die het lectoraat waar mogelijk benadert vanuit een vergelijkende Europese context. Een voorbeeld. In 2008 deed het lectoraat voor de gemeente Landgraaf onderzoek naar de leefbaarheid in de wijken Schaesberg, Ubach over Worms en Nieuwenhagen. Als een gemeente plannen voor een wijk ontwikkelt, zijn de verwachtingen en de ideeën van de bewoners belangrijk. Overheden zoeken immers steeds meer de burgers op om samen met hen als proactieve partners het ontwerp voor de wijk of buurt vorm en inhoud te geven. Zo onderzocht het lectoraat de politieke, fysieke, sociale, culturele, economische en ecologische kwaliteit in de wijken van Landgraaf en deed op grond daarvan aanbevelingen.

Het leven leiden dat ze willen leiden

Lectoraat: Autonomie & Participatie van Chronisch Zieken

Lector: dr. Sandra Beurskens, dr. Erik van Rossum

Alle activiteiten van dit lectoraat zijn erop gericht mensen die in de zorg werken gereedschappen te geven waarmee ze chronisch zieken kunnen helpen het leven te leiden dat ze graag willen leiden. Drie thema's zijn hierbij vooral belangrijk: *vraaggerichte zorg, meetinstrumenten in de praktijk en zorginnovaties bij ouderen en chronisch zieken*. Klinimetric binnen de fysiotherapie, bijvoorbeeld. In opdracht van de Beroepsvereniging Fysiotherapie heeft het lectoraat, samen met de Hogeschool Utrecht, een implementatietraject voor het gebruik van meetinstrumenten - zoals vragenlijsten en observatietesten - opgesteld en scholing daarvoor ontwikkeld. Doel van het meten is het handelen van de therapeut meer zichtbaar te maken voor patiënten, collega's en verwijzers. Deze scholing wordt nu landelijk via alle hogescholen met een opleiding fysiotherapie uitgezet. De belangstelling is groot: er hebben zich al meer dan duizend fysiotherapeuten ingeschreven.

In april 2008 is dr. Erik van Rossum benoemd tot bijzonder lector *Zorginnovaties voor Kwetsbare Ouderen*. Dit bijzondere lectoraat is ingesteld door Sevagram, een organisatie voor ouderenzorg in de regio Heerlen.

Motivatie, betrokkenheid en inspiratie

Lectoraat: Geïnspireerd Leren

Lector: dr. Maarten Dolk

Internationaal vergelijkend onderzoek laat zien dat Nederlandse scholieren in vergelijking met leeftijdgenoten in andere landen goed presteren. Dit onderzoek laat echter ook zien dat veel Nederlandse leerlingen weinig betrokken zijn bij het onderwijs. Het lectoraat bestudeert het complexe vraagstuk van motivatie, betrokkenheid en inspiratie en onderzoekt de factoren die de motivatie voor en betrokkenheid bij het leren beïnvloeden. Hierbij gaat het om het opsporen van elementen die de vonk van inspiratie doen overspringen van de lerende naar de onderwijsgevende - en omgekeerd.

In samenwerking met Hogeschool Drenthe en Hogeschool Helicon

Limburgse ondernemers en innoveren

Lectoraat: Innovatief Ondernemen & Risicomanagement

Lector: dr. Jimme Keizer

Onderzoek doen naar innovatief ondernemen in Limburg, maar ook in de Euregionale omgeving van Limburg. Dat is wat dit lectoraat doet. Bij innovatief ondernemen gaat het om mkb'ers die actief bezig zijn met het opzetten en verwezenlijken van nieuwe producten, processen en diensten. Speciale aandacht gaat uit naar innovatiegedrag, leren innoveren en innovatieondersteuning. Innovatie is geen

belangrijke drijfveer voor Limburgse ondernemers. Limburgse ondernemers zijn wel sterk gemotiveerd om het beste uit hun bedrijf te halen. Dat noemen we het exploitatiemotief: iemand wil vooral ondernemen om eigen baas te zijn, om zelf de kost te verdienen. Opvallend is dat wie hoog scoort qua exploitatiemotief, laag scoort qua innovatiemotief. Zo bleek uit onderzoek dat het lectoraat in 2008 uitvoerde. Die uitkomst kan mede verklaren waarom allerlei maatregelen om mkb'ers aan te moedigen tot innovatie weinig succes hebben.

FEITEN EN CIJFERS

■ In 2008 zijn **4 nieuwe lectoren** aangesteld ■ In totaal heeft Hogeschool Zuyd nu **15 lectoraten** en daarmee verbonden **kenniskringen** ■ **13,8% van de docenten** heeft in **2008** deelgenomen aan deze kenniskringen, dit aandeel stijgt elk jaar ■ Het aantal medewerkers dat **begeleiding krijgt bij promotie** is gestegen naar **24** ■ In 2012 moet **10%** van de docenten een **promotie** hebben afgerond.

De digitale identiteit

Lectoraat: Infonomie & Nieuwe Media

Lector: dr. Irma van der Ploeg

Wat zijn de sociaal-maatschappelijke implicaties van het verzamelen van persoonsgegevens? Denk daarbij aan toepassingsgebieden zoals marketing en commercie, veiligheidsbeleid, criminaliteitsbestrijding en web 2.0-toepassingen. Zijn er technische en beleidsmatige oplossingen en verbeteringen? Dergelijke vragen onderzoekt het lectoraat Infonomie & Nieuwe Media. In 2008 verrichte het lectoraat - onder meer - onderzoek naar het gebruik van identificatietechnologieën in het migratiebeleid. Het onderzoek werd opgenomen in *De Migratiemachine*, een bundel van het Rathenau Instituut die begin 2009 in ontvangst werd genomen door staatssecretaris Albayrak.

Hyves en Google onderzocht

Databanken met digitale identiteiten worden voor meer doeleinden gebruikt dan waar ze eigenlijk voor bedoeld zijn. Dat vermoedt lector Irma van der Ploeg. En de Europese Onderzoeksraad gaf haar 1,8 miljoen euro subsidie om dat verder te onderzoeken. Daarbij gaat het niet alleen over persoonsgegevens die door de overheid worden bewaard, maar ook over data die het bedrijfsleven opslaat. Ook Hyves en Google worden onderzocht. Een andere onderzoeksvraag is: hoe kun je systemen zodanig bouwen dat data niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden? Het onderzoek is in 2008 van start gegaan en zal lopen tot 2013.

Actieonderzoek

Lectoraat: Innovatie Bouwproces & Techniek

Lector: dr. drs. ir. Christoph Maria Ravesloot

Hoe kan maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaam bouwen versneld worden ingevoerd in de civiele techniek en de bouwindustrie? Om die vraag te beantwoorden doet het lectoraat actieonderzoek. Bij actieonderzoek wordt op basis van wetenschappelijke inzichten een praktijkprobleem met nieuw ontwikkelde methoden verbeterd. Daarna wordt onderzocht hoe de verbetering heeft gewerkt. In 2008 onderzocht het lectoraat vooral faalfactoren in teamwerk en de perceptie van projectleiders in de bouw: van welke verstoringen hebben

ze last? Ze geven aan vooral last te hebben van haperende samenwerking in het projectteam en van verstoringen van buiten het team. Uit aanvullend onderzoek naar vergaderingen in bouwprojecten blijkt dat over die onderwerpen *niet* gesproken wordt.

In samenwerking met Avans Hogeschool

Non-verbale activiteiten als middel

Lectoraat: Kennisontwikkeling Vaktherapieën

Lector: dr. Henk Smeijsters

Vaktherapie is de verzamelnaam van professionele behandelvormen voor mensen met psychosociale of psychiatrische problemen. Vaktherapeuten onderscheiden zich van andere hulpverleners door het gebruik van diverse non-verbale activiteiten als middel - muziek, bijvoorbeeld, of dans. De onderzoeksdoelen van het lectoraat zijn het ontwikkelen van observatie- en behandelmethoden, het evalueren van het effect van behandelingen en het theoretisch onderbouwen van behandelingen. Belangrijke onderzoeken van het lectoraat in 2008 waren het Verminderen van delinquentie bij jongeren door middel van vaktherapie en Ontwikkelen van patiëntgecentreerde bejegening in het Orbis Medisch Centrum in Sittard-Geleen.

In samenwerking met Hogeschool Utrecht en ArteZ Hogeschool voor de Kunsten

La qualité de l'accueil dans les musées et les monuments, par exemple

Lectoraat: Toerisme & Cultuur

Lector: dr. Wil Munsters

Via het onderzoeksgebied *duurzaam cultuurtoerisme* wil het lectoraat de uit praktijkgericht onderzoek voortkomende kennis inbrengen als bijdrage aan de ontwikkeling van hoogwaardig cultuurtoerisme in Limburg en de Euregio. Met het onderzoeksgebied *cultureel ondernemerschap* en de creatieve industrie wil het lectoraat de rol vervullen van kennismakelaar tussen de cultuursector en het bedrijfsleven. In 2008 voerde dit lectoraat bijvoorbeeld - in opdracht van het *Comité Régional du Tourisme Paris-Ile-de-France* - een benchmark uit op het gebied van publieksontvangst en publieksinformatie bij het Stedelijk Museum, het Rijksmuseum, het Van Gogh Museum en het Anne Frank Huis. Hetzelfde standaardonderzoek werd verricht bij musea en monumenten in Londen, Berlijn, Madrid, Rome, New York en Washington. De eindresultaten van deze internationale vergelijkende studie - *Qualité de l'accueil dans les musées et les monuments* - zijn gepresenteerd in het Louvre Museum in Parijs.

Samen leren en presteren

Lectoraat: Kennisorganisaties & Kennismanagement

Lector: drs. Frank Lekanne Deprez

Organisaties verwachten van mensen dat ze samen op een efficiënte manier tot effectieve resultaten komen. Binnen het lectoraat ligt de nadruk op de onderzoekslijn *samenwerkend leren en presteren*. Drie aspecten zijn daarbij van belang: organisatievormen die het samenwerkend leren en presteren in kennisintensieve organisaties bevorderen, de setting - cultuur, managementstijl, ideologie - waarin individuen werken, en de hulpmiddelen die worden gebruikt in samenwerkingsverbanden. In 2008 participeerde het lectoraat onder meer in het project *De Nieuwe Manier van Werken* binnen het Orbis Medisch Centrum in Sittard-Geleen. Het project is een voorbeeld van de manier waarop kenniscreatie en kenniscirculatie tot stand komt tussen een hogeschool en een publieke instelling.

Lectoraat: Life Sciences

Lector: prof. dr. Paul Borm

Het lectoraat Life Sciences doet onderzoek op het raakvlak van *nanotechnologie* en *life sciences* en werkt aan de ontwikkeling van nieuwe materialen en nieuwe methoden om diagnostiek uit te voeren. In 2008 verrichte het lectoraat een onderzoek voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer naar het gebruik van nanomaterialen in Nederland. Wat zijn de *best practices* in de omgang met nanomaterialen? Het advies van het lectoraat leidde tot Kamervragen en is integraal opgenomen in een SER-advies over deze materie.

NANOTECHNOLOGIE

'Diesel fumes produce stress response in brain, study shows'

Dat kopte *The Guardian* op 11 maart 2008. Het onderzoek in kwestie was uitgevoerd door een onderzoeksteam van de opleiding Biometrie, onder leiding van lector Paul Borm. De conclusies van het onderzoek waren wereldnieuws: niet alleen leidden ze tot het stuk in *The Guardian*, maar ook tot tientallen artikelen in internationale kranten en radio-interviews van Alaska tot India. Paul Borm had wel verwacht dat het onderzoek veel media-aandacht zou trekken. Fijn stof is een *hype*. Toch zegt ook hij dat media-aandacht in deze mate je gewoon overkomt. "Hadden we een paar jaar geleden het rapport gepubliceerd, dan was die aandacht er niet geweest. Nu zijn er recent wat meer signalen dat fijn stof misschien wel eens iets te maken kan hebben met hart- en longaandoeningen, Alzheimer en het leervermogen van kinderen. En als je dan als eerste effect kunt aantonen bij mensen, heb je *hot news*."

Een integrale, multidisciplinaire benadering

Lectoraat: Nieuwe Energie

Lector: dr. Jacques Kimman

Het lectoraat Nieuwe Energie richt zich - in samenwerking met het bedrijfsleven - op voor de regio strategische productontwikkeling. De belangrijkste speerpunten zijn *nieuwe energie in de gebouwde omgeving* en *zonne-energie*. Het lectoraat ontwikkelt ook 'nieuwe energie'-producten voor het bedrijfsleven. Studenten participeren in deze ontwikkelingen en worden zo opgeleid voor de nieuwe arbeidsmarkt. Nieuwe energie vraagt een integrale, multidisciplinaire benadering. Het project *De Wijk van Morgen*

Een hot item

Lectoraat: Technologie in de Zorg

Lector: prof. dr. Luc de Witte, dr. Thijs Soede

Technologie in de zorg is een *hot item*. Velen zijn er van overtuigd dat technologie een antwoord is op de verwachte tekorten aan arbeidskrachten in de zorg en tegelijk een middel is om cliënten van zorg meer zelfstandigheid en autonomie te bieden. Maar hoe realistisch is dat allemaal? In de komende tijd wil het lectoraat zijn energie vooral richten op vier speerpunten: robottechnologie, zorg op afstand, gebruikaspecten van elektronische dossiers in de gezondheidszorg, innovaties op het terrein van hygiëne en alledaagse aspecten in de zorg. In 2008 besteedde het lectoraat veel energie aan het project *Technologie ten behoeve van de (ouderen)zorg*. Hierin werd samen met zes zorgorganisaties, veertien bedrijven en Vilans, het landelijk kenniscentrum op het gebied van langdurige zorg, een regionaal innovatieprogramma ontwikkeld.

ONDERNEMEN IS LEUK

Vanaf 2007 tot december 2008 liep binnen Hogeschool Zuyd het programma Ondernemerschap. **In onderwijs, onderzoek en externe betrekkingen moest ondernemerschap een leidend element worden.** De voor de hand liggende vraag: is dat gelukt?

Kees van Aken (links) en Jimme Keizer

We zullen niemand onnodig lang in spanning laten: ja, het is gelukt. Nog voor de officiële aanvang van het gesprek zegt **Kees van Aken**, directeur van het in november 2008 opgerichte Centre for Entrepreneurship Zuyd: "Het loopt als een tierelier. Een aantal jaren geleden waren het meer incidenten. Dan was er bijvoorbeeld wel eens een student die nog tijdens zijn studie een onderneming oprichtte. Maar sinds de uitvoering van het programma Ondernemerschap heeft het een vlucht genomen. Studenten komen tot de ontdekking dat het leuk is, ondernemen."

"Ondernemers die een beroep op ons hebben gedaan, komen terug."

Een concurrentieanalyse, bijvoorbeeld

Een van de uitvloeisels van het programma Ondernemerschap is het Centre for Entrepreneurship Zuyd. Vraag aan directeur Kees van Aken: stel ik ben mkb'er en ik wil mijn product introduceren in België en Duitsland. Dan kan het heel nuttig zijn als ik iets meer weet over mijn nieuwe markten. Over de concurrentie die ik daar zal tegenkomen, bijvoorbeeld. Eigenlijk zou ik een concurrentieanalyse moeten maken. Maar daar heb ik nauwelijks tijd voor. Bovendien: hoe pak ik zoiets aan? Kan het Centre for Entrepreneurship Zuyd iets voor mij betekenen? Kees van Aken: "Ja, wij kunnen zo'n bedrijf helpen. Een docent begint dan bijvoorbeeld een gesprek met de ondernemer. Wat zijn je plannen, wat wil je precies weten? Daarna gaat een studentgroep onder leiding van de docent aan de slag. Ze doen onderzoek en maken de analyse. De ervaring leert: ondernemers die eenmaal een beroep op ons hebben gedaan, komen terug. En dat is op zich niet zo verwonderlijk. Mkb'ers hebben meestal geen eigen *research and development*-afdeling. Dankzij het Centre for Entrepreneurship Zuyd staat de verzamelde kennis van Hogeschool Zuyd ter beschikking van de ondernemer."

Innovatief ondernemen

Onderdeel van die verzamelde kennis is het lectoraat Innovatief Ondernemen & Risicomanagement, dat onder leiding staat van **Jimme Keizer**. Dit lectoraat is ook een van de resultaten van het programma Ondernemerschap. Kun je iemand eigenlijk leren hoe hij innovatief moet ondernemen? Jimme Keizer: "Tot op zekere hoogte wel. Innovatief zijn is eigenlijk niets anders dan kritisch nadenken over de toekomst van je *business*. Hoe verdien ik mijn boterham over twee of drie jaar? Het punt is dat het operationele werk veel tijd vraagt, zodat je nauwelijks gelegenheid hebt om rustig na te denken. Daar moet je een vrijplaats voor creëren." Bijkomend probleem in Limburg is - zo blijkt uit onderzoek van het lectoraat - dat ondernemerschap in deze provincie vooral gedreven wordt door een exploitatiemotief: mensen willen vooral ondernemen >>

April 2008

Hulpmiddelen voor dyslexiestudenten

Hogeschool Zuyd introduceert op praktisch alle locaties het programma Kurzweil 3000. Dit is speciaal ontwikkeld voor studenten met dyslexie. Het programma vertaalt geschreven teksten naar gesproken teksten. In eerste instantie is het bedoeld voor studietoelagen, later zal het ook ingezet worden bij tentamens.

Lector voorzitter ENSACT

Nol Reverda, lector Comparative European Social Research and Theory wordt gekozen tot de nieuwe voorzitter van ENSACT. Dit is een Europese koepel van zes verenigingen die zowel aanbieders, managers, professionals, cliëntorganisaties als opleiders in *social work* vertegenwoordigen. ENSACT wil vanuit de sector één geluid laten doorklinken naar de Raad van Europa en de Europese Unie.

Miljoenensubsidie voor innovatieve materialen

Het project CHEMaterials Campus van Hogeschool Zuyd en Chemelot, krijgt een subsidie van 2,3 miljoen euro. Daarmee ondersteunen het ministerie van Economische Zaken en de Provincie Limburg het belang van dit project voor innovatieve materialen. Naast een laboratorium op Chemelot in Geleen, waar studenten van de faculteit Life Sciences onderzoek gaan doen, wordt er met het geld ook een ondersteunende infrastructuur opgezet voor innovatieve bedrijven op het gebied van materiaal-technologie.

omdat ze eigen baas willen zijn, omdat ze zelf de kost willen verdienen. Het innovatiemotief is veel minder sterk. Vaak is de redenatie: ik weet dat het wat kost, maar ik weet niet wat het oplevert. Jimme Keizer: "We hebben geen vergelijkbare data voor de rest van Nederland of de Euregio." Of het innovatiemotief elders sterker is ontwikkeld bij ondernemers, valt dus nog niet te zeggen. Keizer: "We moesten ergens met het onderzoek beginnen. En dat was dus hier, in Limburg."

En de studenten?

Studenten sensibiliseren voor ondernemerschap – dat streeft Hogeschool Zuyd ook nadrukkelijk na. Kees van Aken: "We willen dat alle studenten kennismaken met ondernemen. Het doel is zo'n kennismaking onderdeel te maken van het eerste leerjaar. Bij alle opleidingen. Daarna moeten ze zich kunnen verdiepen in het ondernemerschap, bijvoorbeeld door minoren op het gebied van ondernemerschap te volgen. Dat zijn keuzevakken die toegankelijk zijn voor studenten van alle opleidingen. Verder zijn er de **Student Companies**. Een groep studenten vormt negen maanden lang een bedrijf, waarin iedere student een eigen functie heeft. Na negen maanden wordt de student company opgeheven, maar het is natuurlijk altijd mogelijk dat een idee zo aanslaat, dat de student company een vervolg krijgt. En tenslotte is er **Starters Zuyd**, voor studenten die nog tijdens hun opleiding daadwerkelijk een eigen bedrijf wil beginnen. In 2008 zijn negen studenten daarmee begonnen, inmiddels zijn het er zeventien."

Verder dan duurzaam ondernemen

Eén ding wil Kees van Aken nog graag speciaal vermelden als het om Hogeschool Zuyd en ondernemerschap gaat. De hogeschool wil het ondernemerschap waar zij voor staat een eigen gezicht geven. Van Aken: "We noemen dat toekomstgericht ondernemen. Je leest veel over duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Toekomstgericht ondernemen omvat die ethische componenten ook, maar gaat verder dan dat." Jimme Keizer: "Ondernemen is namelijk naar de toekomst kijken. Je moet als ondernemer de criteria voor je handelen in het nu, zoeken in de toekomst. Waar ben ik naar onderweg?" ●

Carla Pluijmaekers, voorzitter MKB-Limburg:

"Hogeschool Zuyd heeft nu veel meer oog voor de omgeving. Dat was nodig"

Hogeschool Zuyd en het bedrijfsleven staan elk aan één kant van de arbeidsmarkt. De hogeschool leidt studenten op voor die markt, het bedrijfsleven is afnemer van werknemers. Goede afstemming tussen leverancier en klant lijkt zinvol. En als de voorzitter van MKB-Limburg hoort dat iemand zegt "wij leiden ondernemers op", dan denkt ze: dat is de grootste onzin die ik ooit heb gehoord.

"Hogeschool Zuyd en bedrijfsleven zijn op elkaar aangewezen."

Om maar met het laatste te beginnen: "Het onderwijs heeft de neiging te denken dat het alles kan. Je kunt niet alles bereiken door opleiden. Je kunt ondernemende mensen opleiden zodat ze zich goed ontwikkelen. Maar als je het ondernemerschap niet in je hebt, red je het niet." Zegt Carla Pluijmaekers, ondernemer en voorzitter van MKB-Limburg.

Onderwijs kost geld

Onderwijs kost geld, zegt Pluijmaekers. En hoe hoger het onderwijs, des te meer geld het de samenleving kost. Als dat niet wordt omgezet in banen, doe je aan kapitaalvernietiging. En banen vind je niet alleen in het harde bedrijfsleven: ook de overheid en het onderwijs zelf hebben mensen nodig. Pluijmaekers: "Als ik iemand van DSM hoor zeggen dat ze tachtig procent van hun hoger opgeleiden uit het buitenland halen, dan heb je als hogeschool een probleem." En als een ondernemer een stagiair in zijn bedrijf heeft die een jaar lang niet bezocht wordt door de opleidingsbegeleider, kun je ook spreken van een gemiste kans. Maar, zegt Pluijmaekers, dat is inmiddels veel beter. De hogeschool heeft de uitdaging goed opgepakt. "Hogeschool Zuyd heeft nu veel meer oog voor de omgeving. Dat was nodig." Die verandering is enerzijds veroorzaakt doordat het mkb de hogeschool meer op zijn verantwoordelijkheden heeft aangesproken. Anderzijds was Hogeschool Zuyd een tijd lang meer naar binnen gericht door de fusie, en dat proces is inmiddels afgerond.

Het belang van de regio

Hogeschool Zuyd en bedrijfsleven werken nu op allerlei terreinen goed samen, vindt de voorzitter van MKB-Limburg. Bijvoorbeeld via het Centre for Entrepreneurship Zuyd, waardoor kennis uit het toegepast onderzoek van de hogeschool ter beschikking komt van het bedrijfsleven. Of in *Connect*, een leergang voor ondernemers die hen leert hoe ze innovatieve plannen kunnen verwerken in hun businessplan. Ook zoiets als het Innovatiehuis spreekt Carla Pluijmaekers aan. "Dat is een trefpunt voor ondernemers en studenten, een ontmoetingsplek om kennis te delen." Hogeschool en bedrijfsleven zijn op elkaar aangewezen, vindt Pluijmaekers. Ze moeten inderdaad kennis delen. De kennis van het bedrijfsleven draagt ertoe bij dat de hogeschool zijn opleidingen kan innoveren. En andersom helpt de kennis van de hogeschool het bedrijfsleven bij innovatie. Pluijmaekers: "Als we dat samen goed doen, is dat in het belang van de hele regio." ●

STARTERS ZUYD:

poleposition voor ondernemende studenten

Elk jaar starten zo'n honderdduizend Nederlanders een eigen bedrijf. De helft sneuvelt echter, vaak door een gebrekkige voorbereiding. Bovendien blijft Nederland met dit aantal internationaal gezien achter. Twee redenen voor Hogeschool Zuyd om Starters Zuyd op te richten. Enerzijds om studenten te prikkelen na te denken over een loopbaan als ondernemer, anderzijds om ze een goede startpositie te geven.

Ondernemende studenten beginnen met de minor Hulp bij opstarten eigen onderneming, die in samenwerking met de Kamer van Koophandel, het Starterscentrum, adviesclubs en het bankwezen wordt gegeven. Ze werken in drie of zes maanden, afhankelijk van de gekozen variant, hun ondernemingsplan uit. Vinden de experts dat levensvatbaar, dan kunnen ze hun bedrijf starten bij Starters Zuyd. Onder begeleiding van een oud-ondernemer. "Er zijn er genoeg die graag zo'n traject begeleiden", zeggen Kees Vreugdenhill en Mirjam Ubachs, coördinatoren en coaches van het project Starters Zuyd.

De studenten hoeven niet altijd zelf een lumineus idee te hebben. Bij bestaande bedrijven blijven zat ideeën op de plank liggen. Door gebrek aan tijd. Of ondernemers zoeken een opvolger. Voor ondernemende studenten een uitgelezen kans. Om de studenten zo kansrijk mogelijk aan de start te krijgen, is er veel aandacht voor persoonlijke coaching en netwerken met adviseurs, ondernemers, financieel deskundigen en fiscalisten.

April 2008

Medezeggenschap Fysiotherapie als voorbeeld

Het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) vindt de manier waarop de opleiding Fysiotherapie medezeggenschap heeft geregeld een voorbeeld voor het hoger onderwijs. Met name de manier waarop deze opleiding betrokkenheid creëert, vindt het ISO aansprekend. De studentenorganisatie schrijft dit in het rapport Hart voor Medezeggenschap, dat in april aangeboden wordt aan minister Plasterk van OCW.

Mantelzorg en werk

Zo'n 1,3 miljoen Nederlanders combineren werk met het verlenen van zorg of hulp aan familie, vrienden of burens. Deze combinatie is zwaar. In het personeelsbeleid moet er daarom meer aandacht komen voor mantelzorgers. Daartoe ondertekenen Hogeschool Zuyd, MKB-Limburg, Thuiszorg Midden-Limburg, de gemeenten Weert en Valkenburg en de Provincie Limburg de intentieverklaring Mantelzorg en Werk. Dit project moet zowel voor mantelzorgers als werkgevers instrumenten opleveren die het combineren van werk en mantelzorg vergemakkelijken.

E-Grr: energie en ondernemerschap

Energie is hot. Als het niet omwille van de gestegen energiekosten is, dan wel om klimaatredenen. CO2-uitstoot beperken en duurzaam omgaan met schaarse grondstoffen zijn dan ook belangrijk. Studenten van Hogeschool Zuyd helpen bedrijven, scholen en instellingen bij het verbeteren van energie-efficiency. Tegelijkertijd snuffelen ze zelf aan het ondernemerschap. In E-Grr, een studentenbedrijf van de opleiding Technische Bedrijfskunde.

Hoe investeer je weloverwogen in duurzaamheid als je je huidige energieverbruik onvoldoende in beeld hebt? E-Grr geeft daar een antwoord op. Zo'n veertig studenten nemen energiescans af, die de basis vormen voor het advieswerk van de consultant. "E-Grr werkt precies in de driehoek samen met de gebouwbeheerder en de consultant", aldus Gijsbert Tweehuysen, docent. De studenten gebruiken hierbij speciale software van

SenterNovem. Het concept slaat aan. Niet alleen in de regio, waar de studenten bijvoorbeeld al energiescans hebben gemaakt bij een fitnesscentrum, hotels en Campus Rolduc. E-Grr trekt ook landelijk aandacht, het studentenbedrijf was genomineerd voor de GasTerra Transitie Jaarprijs 2009.

Bijzonder aan E-Grr is dat de studenten niet alleen bezig zijn met energieverbruik, ze moeten E-Grr ook op een zakelijke manier runnen. Ze kiezen namelijk voor het studentenbedrijf in het kader van het verplichte practicum Ondernemerschap. Gijsbert Tweehuysen: "Ze maken een ondernemingsplan met concrete doelen en ook cijfers. Dat moeten ze presenteren en later verantwoorden aan het bestuur van E-Grr." Hierin zitten vertegenwoordigers van onder andere SenterNovem, Syntens, Hogeschool Zuyd en de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg. ●

Bemiddeling tussen student en ondernemer

Verzilveren van kennisvouchers

Kennis betalen met een kennisvoucher. Dat kan ook bij Hogeschool Zuyd. Ondernemers kunnen een kennisvoucher aanvragen via SenterNovem en die voucher gebruiken als betaalmiddel voor expertise van de hogeschool.

Voor menig mkb'er is het moeilijk een student voor een jaar of half jaar een stageplek te bieden. Daarom is het verstrekken van een opdracht, waaraan een groep studenten onder deskundige leiding samenwerkt, vaak een uitkomst. De ondernemer hoeft alleen maar tijd te steken in het samen formuleren van de opdracht en in het af en toe ontvangen en informeren van de studenten. www.raaaaaak.nl, raak met 7 a's, is een plek waar studenten en ondernemers elkaar kunnen vinden voor bijbanen, stageplaatsen en concrete opdrachten.

Hogeschool Zuyd heeft deze digitale marktplaats samen met Vebego opgezet. ●

Mei 2008

Limburg Leisure Academy uit de startblokken

Negen onderwijsinstellingen met opleidingen op het vlak van toerisme en recreatie, tien bedrijven en kenniscentrum Kenwerk, bundelen hun krachten in Limburg Leisure. Een van de concrete doelen is een Limburg Leisure Academy tot stand te brengen. Hier moeten jongeren en werknemers uit de branche terecht kunnen voor loopbaanleren. Hogeschool Zuyd is de enige hbo-instelling in de projectgroep.

Grenzeloos ondernemen

De wereld is plat, beweren de globalisten. Maar hoe pak je als klein mkb-bedrijf export naar Groot-Brittannië aan? Of nog dichterbij huis: de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen? Of Vlaanderen? Studenten International Business and Languages (IBL) helpen Limburgs bedrijven hun exportambities te realiseren. Of juist te temperen.

Vertrouwen

Ruud Kraan van Kraan Investments in Stein wilde bijvoorbeeld wel eens weten of er in Groot-Brittannië een markt voor zijn semiperforator is. Twee IBL-studenten hebben marktonderzoek gedaan. Toen dat een positief resultaat liet zien, zijn twee andere studenten onderzoek gaan doen in de distributieketen. Ruud Kraan is tevreden. "Ik heb genoeg projecten en vragen die ik zelf niet opgelost krijg of op de lange baan schuif. Een marktonderzoeksbureau vraagt duizenden euro's hiervoor. Ik heb zeker vertrouwen in de uitkomsten van de studenten."

Beter in Nederland blijven

Marketingmanager Rob Huppertz van Gaiapark Zoo Kerkrade liet twee groepen studenten onderzoek doen naar de kansen voor de dierentuin op de Nederlandse, Duitse en Belgische markt. De uitkomst bevestigde het onderbuikgevoel van de ondernemer. Gaiapark Zoo moet zich vooral op

de Nederlandse markt blijven richten. "Daarmee hebben we voorkomen dat we onnodig veel geld hebben gespendeerd aan marketingacties in het buitenland." ●

Minoren ondernemerschap

Studenten die méér willen dan droog zwemmen in een student company, kiezen voor een van de minoren op het vlak van ondernemerschap.

Noël Willems (afgestudeerd Bedrijfseconomie) koos voor de minor Hulp bij opstarten eigen onderneming. Nu leidt hij zijn onderneming Bandenvernieuwing BV. Hij laat op afgesleten vrachtwagenbanden een nieuw loopvlak aanbrengen: beter voor het milieu en goedkoper voor het transportbedrijf. "Door de minor heb ik toegang gekregen tot een breed netwerk binnen de hogeschool en externe experts", zegt Noël.

Ondernemende medewerkers bewijzen hun waarde in elke organisatie. Elke Janssen (afgestudeerd Logopedie) heeft de minor Innovatief ondernemerschap in de zorg gevolgd. Nu werkt ze in een commerciële functie bij de Nederlandse Weekbladengroep. "Ook in dit werk kan ik de kennis uit de minor toepassen." Famke Vliegen, studente Ergotherapie, ontdekte door deze minor dat je creatief kunt kijken naar een beroep dat nog in opkomst is. "Er liggen veel nieuwe kansen voor ergotherapie en de markt is goed. De ergotherapeut is in opkomst als coach en adviseur." ●

Feiten en cijfers

- Het aantal minoren over **ondernemerschap** groeit nog steeds. Er zijn nu **10 minoren** voor studenten die kennis willen maken met ondernemerschap:
- Ondernemingsplan
- Hulp bij opstarten eigen onderneming
- Regionaal toerisme en ondernemerschap
- Retail Risicomanagement
- Portal to Asia: India en China
- Onderneming en Recht
- Innovatief Ondernemerschap
- International Business/ Expanding Business
- Digitale Identiteit
- Studentbedrijf.

Feiten en cijfers

- De interesse voor deze dienstverlening van het SIA-RAAK project Internationale Expansie is groot. De IBL-studenten hebben in twee jaar tijd bijna **veertig projecten** gedaan op het gebied van strategische marketing, *chanelling*, communicatie, sales en bedrijfseconomie. Ze worden begeleid door externe experts uit de internationale handel van zowel de Kamer van Koophandel als het bedrijfsleven.

PRIJZEN IN 2008

Pascal Gerards en Yannick van Bavel winnen Mediaan ICT-prijs

Pascal Gerards en **Yannick van Bavel**, beiden student van de **faculteit ICT**, winnen de Mediaan ICT-prijs, een prijs die twee keer per jaar wordt uitgereikt aan een student met het beste praktijkproject. Pascal Gerards wint de prijs met een softwareprogramma voor een coöperatie van zes stomerijen. Dankzij deze applicatie kunnen zij de route die de te reinigen kleding aflegt, beter volgen. Ook is de onderlinge communicatie tussen de stomerijen verbeterd. Yannick van Bavel heeft software ontwikkeld voor een *Anchor Position Drift Measuring System*. Dit systeem bewaakt de positie van het anker van een boot. De besturing van het systeem geschiedt via een mobiele telefoon. Op het moment dat het anker te ver afdrijft, wordt de gebruiker gebeld en kan hij actie ondernemen.

Jonge architecten winnen prijsvraag in Shanghai

Maarten Huls en **Koen Savelkoul**, studenten aan de masteropleiding Architectuur van de **Academie van Bouwkunst Maastricht**, winnen met hun *UN_pack(age)* concept een prijsvraag, uitgeschreven door het architectenbureau Neri & Hu in China. Ze hebben een concept bedacht voor de presentatie van designproducten. Hun idee wordt gerealiseerd in Design Republic Flagship Store, de grootste designwinkel van Shanghai. Later komen er objecten in voor het museum voor moderne kunst in de Chinese stad.

Violist Emil Lyutfaliev wint PodiumPrijs

Violist **Emil Lyutfaliev** van het **Conservatorium Maastricht** heeft tijdens het zesde Grachtenfestival Conservatorium Concours in Amsterdam de PodiumPrijs gewonnen. Alle Nederlandse conservatoria vaardigen hun beste eindexamenstudenten af naar dit concours. Lyutfaliev studeert viool bij Boris Belkin van het Maastrichtse conservatorium. Hij heeft in augustus verleden jaar mogen optreden tijdens het Grachtenfestival in Amsterdam.

Student company wint Young Business Talents Enterprise Award

VormGorillaz, een *student company* van de **Academie voor Beeldende Kunsten Maastricht**, heeft de Young Business Talents Enterprise Award gewonnen.

De studenten hebben vanuit de *cradle to cradle* filosofie een wegwerp sleutelhanger ontworpen. De jury vindt dat VormGorillaz goed inspeelt op het actuele thema duurzaamheid en die boodschap goed communiceert naar de klanten.

Sébastien Parotte wint Music Award Maastricht

Sébastien Parotte, student zang aan het **Conservatorium Maastricht**, heeft tijdens de achtste Music Award Maastricht zowel de publieksprijs als de juryprijs gewonnen. Parotte zong werk van Händel, Saint-Saëns en Rossini en is student van Mya Besselink. De Music Award Maastricht is een initiatief van het Conservatorium Maastricht in samenwerking met de Rotary Maastricht. Met de jaarlijkse prijs worden de loopbaankansen van talentvolle conservatoriumstudenten vergroot.

Studenten Fysiotherapie winnen prijs voor beste Onderzoeksontwerp

Maren Lemmens en **Chris Schmeetz**, studenten **Fysiotherapie**, hebben de eerste prijs voor het beste Onderzoeksontwerp van Noordhoff Uitgevers gewonnen. De twee studenten hebben een onderzoek naar de effecten van een pijnvrij looptherapieprotocol bij *claudicatio intermittens* patiënten ontwikkeld. *Claudicatio intermittens*, in de volksmond ook 'etalagebenen' genoemd, wordt gekenmerkt door pijn, kramp en een moe gevoel in de benen bij het lopen.

IT's Award voor Toneelacademie Maastricht

De **Toneelacademie Maastricht** is flink in de prijzen gevallen. De voorstelling Het Koude Kind ontving de IT's Award 2008. **Alejandra Theus**, een van de spelers in Het Koude Kind, heeft de Kemn-A-ward ontvangen. Het Koude Kind is een existentiële farce over acht mensen, wanhopig en wreed in hun onvermogen tot elkaar te komen. Domien Van Der Meiren, oud-student van de Toneelacademie Maastricht, regisseerde de voorstelling. Het Koude Kind is de afstudeervoorstelling van de acteursklas van 2008: **Lore Dijkman**, **Daan van Dijsseldonk**, **Maud Dolsma**, **Roos Eijmers**, **Isaäk Hofland**, **Alejandra Theus**, **Sjoerd Vrans** en **Bram de Win**.

De IT's Award is de publieksprijs van het IT's Festival. Kemna Casting heeft in 2006 de Kemn-A-ward ter beschikking gesteld. De prijs is voor de meest opvallende, veelbelovende, intrigerende, spannende of bijzondere acteur of actrice van het festival. De keuze wordt gemaakt door een vakjury.

Jonas Freund wint Faculteit Techniek Afstudeerprijs

Jonas Freund, afgestudeerd aan de **opleiding Werktuigbouwkunde**, heeft de Faculteit Techniek Afstudeerprijs gewonnen. Hij heeft bij het engineeringbureau Janssen Precision Engineering onderzoek gedaan naar de mechanische specificaties van een actuator, een systeem dat reageert op een verandering in de omgeving en

bijvoorbeeld een beweging in gang kan zetten.

Mieke le Granse wint Maatwerk Award 2008

Mieke le Granse, docente aan de **faculteit Gezondheid & Zorg**, heeft tijdens de opening van het hogeschooljaar de Maatwerk Award 2008 gewonnen. De jury, waarin ook studenten zitting hebben, vindt dat Mieke zich vooral onderscheiden heeft in de maatwerktrajecten voor Duitse studenten Ergotherapie. Ze geeft prioriteit aan het contact met de studenten, die haar onvermoeibare betrokkenheid, haar begeleiding en haar stimulans om te streven naar excellentie roemen.

Kühlich wint SHURE Jazz Voice Competition 2008

Sabine Kühlich, docente zang aan de jazz/pop afdeling van **Conservatorium Maastricht**, heeft de SHURE Jazz Voice Competition 2008 in Montreux, Zwitserland, gewonnen. Niet alleen de jury was vol lof; haar kwaliteiten bleven ook voor het publiek niet onopgemerkt. Met glans won zij ook de publieksprijs.

Linking Pinguïnprijs voor Klik voor hulp

Metha Roijen, afgestudeerd aan de **faculteit Social Work**, heeft met haar project Klik voor hulp de Linking Pinguïnprijs gewonnen. www.klikvoorhulp.nl is een online hulpverleningsdienst voor jongeren uit de hoogste groepen van het basisonderwijs en jongeren uit het voortgezet

onderwijs, in de gemeenten Heerlen en Kerkrade. Via chatsprekuren, e-mailhulp en FAQ's (veelgestelde vragen) kunnen zij hun vragen en problemen voorleggen aan een maatschappelijk werker. Het project is ontwikkeld in samenwerking met de afdelingen maatschappelijk werk van Impuls en Alcander in Heerlen en studenten van Hogeschool Zuyd. De Linking Pinguïnprijs wordt jaarlijks toegekend door projectbureau ZuydPOOL, onderdeel van de hogeschool, in samenwerking met de 'linking pinguïn club' die bestaat uit voormalige medewerkers van het projectbureau. ZuydPOOL wil hiermee de kwaliteit van projectmatig werken door studenten versterken en een bijdrage leveren aan de maatschappelijke functie van Hogeschool Zuyd. Studenten worden genomineerd door medewerkers of studenten.

Daniëlle Benning wint KIB-prijs

Daniëlle Benning, alumna van de **opleiding Biometrie**, weet tijdens Kennis in Bedrijf de jury voor zich te winnen. Met haar afstudeerscriptie over een biosensor om nicotine te meten, wint ze de Kennis in Bedrijf Prijs 2008. Hogeschool Zuyd reikt deze prijs elk jaar uit aan de student die volgens de jury de beste afstudeerscriptie heeft geschreven en deze het beste presenteert tijdens het jaarlijkse netwerkevenement van de hogeschool. ●

Juni 2008

Hogeschool helpt mkb innoveren

Studenten van Hogeschool Zuyd zouden tijdens hun opleiding in Limburgse mkb-ondernemingen op zoek moeten gaan naar innovatiekansen. Dat kan de huiver om te innoveren bij ondernemers wegnemen en als vliegwiel voor innovatie dienen. Jimme Keizer doet deze suggesties bij zijn inauguratie als lector Innovatief Ondernemen & Risicomanagement.

Breakdance event

De hal van het hogeschoolgebouw in Heerlen is het decor voor Notorious IBE, een van de vijf grootste hiphop- en breakdance-events ter wereld. Drie dagen lang strijkt dit festival neer in Heerlen.

Coup in Cultuurtempel AINSI

Traditiegetrouw - voor de 14e keer - presenteren de eindexamenkandidaten van de kunstopleidingen zich tijdens de Coup Maastricht. Voor het eerst doen ze dat in de nieuwe cultuurtempel AINSI in Maastricht, het voormalige gebouw van cementproducent ENCI. Het Conservatorium Maastricht brengt in dit kader samen met Opera Zuid de opera *The Rape of Lucretia* op de planken.

Zorg in het onderwijs

Ontwikkelen zorgkinderen zich in het Engelse onderwijs sneller dan in het Nederlandse? Dat is een van de vragen waar tweedejaars Pabo-studenten een antwoord op zoeken. Zij doen een vergelijkend onderzoek naar onderwijs in het buitenland, onder meer in Engeland. Kinderen met een beperking nemen hier zoveel mogelijk deel aan het reguliere onderwijs. Dat pakt daar goed uit, concluderen de Pabo-studenten.

Een nieuw elan dat

onomkeerbaar is

Hogeschool Zuyd slaat de handen ineen met andere onderwijspartners, overheden en ondernemingen. Van laag tot hoog, van jong tot oud, van voortgezet onderwijs tot wetenschappelijk onderwijs. **Zoveel mogelijk initiatieven ontwikkelen om studenten een leeromgeving op maat te bieden, die wortelt in een brede samenleving.** En die bovenal aangenaam is voor de student. Een nieuw elan, dat onomkeerbaar is.

Ideën zijn er volop, zegt **Marianne Dunnewijk**, lid van het College van Bestuur. "En dat leidt tot initiatieven. De afgelopen periode is er hard gewerkt. Denk maar aan de onderwijscampus in Heerlen, de Wijk van Morgen op Avantis, het nieuwe Dobbelsteencomplex in Sittard-Geleen, de Zorgacademie en een belangrijke adviesopdracht voor Orbis."

Iedere persoon een individu

Duidelijk is dat Hogeschool Zuyd een nieuwe richting inslaat. De krimp van de bevolking - zeker in Limburg - betekent immers een daling van het aantal studenten. "De tijd als onderwijsinstituut, uitsluitend bedoeld voor jong volwassenen, is voor Hogeschool Zuyd definitief voorbij", zegt Marianne Dunnewijk. "Wij zien veel kansen voor kwalitatief hoogstaand onderwijs en passen ons dan ook graag aan. Bijvoorbeeld door meer maatwerk te leveren. Niet alleen voor mensen die al werken, maar ook voor de voltijdstudent. We beseffen terdege dat iedere persoon een individu is. Met kleinschalige leeromgevingen kunnen we elke student meer aandacht geven en door samenwerking met ander onderwijs bevorderen we de doorstroom van studenten. Ik geef enkele concrete voorbeelden."

Wijk van Morgen

In het voorjaar van 2007 startte het project Energiezuinig bouwen op Avantis, een samenwerking tussen hbo, mbo en vmbo, overheden en ondernemers. "Gezamenlijk stellen we een voorbeeld hoe een wijk in de nabije toekomst er uit kan zien", vertelt Marianne Dunnewijk. "We creëren zo een uitdagende en inspirerende leeromgeving met

kansen voor studenten van verschillende faculteiten. En dit project biedt meer dan alleen een praktijkgerichte opleidingsomgeving. We bouwen daadwerkelijk een aantal gebouwen. Voor de uitvoering geven onze studenten leiding aan studenten van vmbo en mbo. De gebouwen leveren we compleet op en om de bruikbaarheid te bewijzen, vervullen ze hun functie ook daadwerkelijk en blijft onderzoek voor nieuwe toepassingen plaatsvinden. Duurzaam en energiezuinig bouwen, voeren we in het volledige proces door. Tot en met het einde van de levensduur door de verwerking van de overtollige materialen." In het najaar van 2008 presenteerden de studenten zes ontwerpen voor De Wijk van Morgen. De jury besloot twee ontwerpen tot winnaar te kiezen. Ook organiseerden de studenten van Arcus College en Hogeschool Zuyd onlangs hun eerste 'bouwoverleg'.

Onderwijscampus

En wat doe je als de grootste aanbieder voor beroepsopleiding in Limburg plannen bekendmaakt om pal naast de hogeschool te bouwen? "Tja, dat is een heel nieuw onderwerp", lacht Marianne Dunnewijk. "En Arcus College is niet de enige. Inmiddels heeft ook het voortgezet onderwijs zich al gemeld. Zij willen eveneens hier op het terrein bouwen. De Open Universiteit zit er al. Het is dus een uitgelezen kans om Onderwijscampus te creëren, waar levenlang leren centraal staat. Met de Open Universiteit werken we hiervoor al samen, we leveren onderwijs op maat aan werkenden." Verregaande samenwerking tussen de verschillende onderwijsinstellingen krijgt met deze campus uiteraard optimaal kansen. "En dat reikt verder dan ICT en facilitair management. >>

Het gaat bijvoorbeeld ook over het delen van praktijkruimtes." Het duurt weliswaar nog tot 2012-2013 voor de eerste gebouwen van Arcus College klaar zijn, maar het startschot is gegeven. En dus moet de hogeschool hier nu al over nadenken. "We realiseren ons dat de leeftijdsverschillen tussen 12-jarigen en 20-jarigen groot zijn. Die breng je niet onder in één gebouw. Iedere doelgroep heeft onderwijs op maat nodig.

“Hogeschool Zuyd slaat op meerdere manieren de brug naar de samenleving.”

Maar 16-jarige leerlingen die les krijgen in het gebouw van de hogeschool wennen wel alvast aan het hbo. En dat stimuleert de doorstroom."

Dobbelsteen

Het nieuwbouwproject *De Dobbelsteen* in Sittard-Geleen is uniek in Nederland. Het is een samenwerking van de gemeente Sittard-Geleen, een projectontwikkelaar en Hogeschool Zuyd. De Dobbelsteen wordt gebouwd op het voormalige terrein van de Nettorama-vestiging en omvat naast onderwijs winkels en cultureel amusement. "Het is een langgekoesterde wens", vertelt Marianne Dunnewijk. "Circa 6.500 studenten en 600 docenten gaan in de Dobbelsteen studeren en werken. We zijn er nu al vijf jaar mee bezig. De afgelopen periode is er hard aan gewerkt om de voortgang er in te houden.

De economische crisis verhoogt de druk op dit soort projecten, maar binnenkort gunnen we de opdracht definitief." Op deze nieuwe locatie van de hogeschool vestigen zich de sociale studies, economische studies, onderwijs en rechten. "Daarnaast willen wij een mix van grootschalige en kleine detailhandel. Allemaal van hoge kwaliteit. Een boekenwinkel, maar ook mode- en mediawinkels. Het plan voor het culturele amusement omvat onder meer een *Newseum*: een moderne vorm van een museum, waarin zien en ervaren door elkaar loopt. De bibliotheek van Sittard vestigt zich eveneens op het terrein - een goede aanvulling op onze bibliotheek. Daarnaast komt er het Filmhuis. Die zalen kunnen wij weer gebruiken voor onze congressen."

Onderzoeks- en adviesopdrachten

Hogeschool Zuyd slaat op meerdere manieren de brug naar de samenleving. "Maar andersom worden we ook steeds vaker gevraagd om onderzoek te verrichten, of voor advies", zegt Marianne Dunnewijk. "Bij Orbis Medisch Centrum in Sittard-Geleen hebben studenten en docenten van de faculteit ICT samen met de gezondheidszorgfaculteiten gekeken hoe technologie een betere bijdrage levert aan patiëntenzorg. En studenten en docenten van de Hoge Hotelschool hebben het concept van gastvrouw en gastheer in Orbis uitgewerkt en doorgevoerd. Zij trainden de medewerkers van het ziekenhuis." ●

Kennis delen is kennis vermenigvuldigen

Hogeschool Zuyd is een kennispoort voor de Euregio. Zes expertisecentra bieden de buitenwereld een gemakkelijke en directe toegang tot die kennis.

Het mes snijdt aan twee kanten: bedrijven, non-profit instellen en overheden uit de Euregio halen via studenten en docenten kennis in huis. Bijvoorbeeld een fabriek die wil weten of het zin heeft heftrucks te vervangen door AGV's (*automatic guided vehicles*). Een klus waar studenten Technische Bedrijfskunde graag hun tanden in zetten. De opleiding maakt met dit soort *real life* opdrachten het onderwijs voor de studenten aantrekkelijker. De inzichten en praktijkervaringen kunnen weer ingezet worden in de doorontwikkeling van het onderwijs. Om het nog beter op de praktijk van vandaag te laten aansluiten.

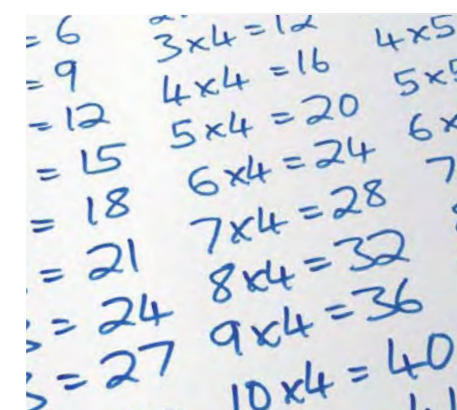
Van eenvoudig tot complex

Praktische toepassing van kennis loopt als een rode draad door de vierjarige hbo-opleiding. "Daarom zoeken we naar opdrachten op alle niveaus", zegt Sioe Li Liem, manager bij het expertisecentrum Quality of Life. Naarmate de studie vordert, worden de opdrachten moeilijker en uitgebreider. Tot zelfs opdrachten waar docenten en lectoren hun mouwen voor moeten opstropen. Dat zijn de opdrachten voor de lectoraten en kenniskringen waarin docenten

onder leiding van een lector bezig zijn met kennisontwikkeling, -overdracht en -circulatie. Zo heeft de kenniskring Toerisme & Cultuur een toeristische visie ontwikkeld voor de gemeente Meerssen. Afhankelijk van de opdracht, worden ouderejaars studenten ingeschakeld. Willem Janssen, manager expertisecentrum Technology & Design: "Dan ontstaat een interessante hefboom. De studenten zijn bijvoorbeeld vijf dagen in de week bezig, de docent een dag. Dan krijg je voor relatief weinig geld de beschikking over veel uren."

Focus op zwaartepunten

De zes expertisecentra vormen de schakel tussen de faculteiten en de buitenwereld. Hier wordt gekeken wie het beste een antwoord kan bieden een de vraag. Soms is dat één opleiding, soms een cluster van opleidingen en lectoraten. Om extra meerwaarde te kunnen bieden, heeft in 2008 een discussie over zwaartepunten plaatsgevonden. Meer focus op een beperkt aantal thema's, zoals nieuwe materialen, nieuwe energie, demografische ontwikkeling, *integrated arts* en toekomstgericht ondernemen. Thema's die aansluiten op de Versnellingsagenda van de Provincie Limburg. Onderwerpen die hun stempel op ontwikkelingen in deze regio gaan drukken. Kennisontwikkeling en -circulatie is ook een maatschappelijke opdracht, zo ziet Hogeschool Zuyd het. ●

"We zoeken naar opdrachten op alle niveaus."

Feiten en cijfers

■ Tussen faculteiten, lectoraten en kenniskringen bestaan samenwerkingsverbanden in de vorm van **zes expertisecentra**. Deze centra dragen er zorg voor dat de in de hogeschool aanwezige kennis toegankelijk is voor de externe omgeving en tevens dat kennis uit deze omgeving input voor innovatie binnen de hogeschool is.

EXPERTISECENTRUM

Creative City
Karel Janssen

Gebouwde Omgeving
ir. Ludo Kockelkorn

ICT
Marion Fenijn

Ondernemen*
mr. ing. Kees van Aken

Quality of Life
drs. Sioe Li Liem
dr. Bert Starmans

Technology & Design
Willem Janssen

AANDACHTSPUNTEN

het creatieve klimaat en de creatieve industrie in de vestigingssteden van Hogeschool Zuyd: Maastricht, Sittard en Heerlen

regie gebouwde omgeving en regionale ontwikkeling, duurzaam bouwen en nieuwe energie, wonen en zorg, erfgoed evenals beheer en onderhoud van gebouwen

bemiddeling tussen vragen van bedrijven of instellingen en aanwezige student- en docentcapaciteit bij de opleidingen van de faculteit ICT

onderzoek en advisering door docenten als senior consultant en door studenten als junior consultant, ondernemerschap binnen Hogeschool Zuyd (vooruit kijken, gecalculeerde risico's nemen, innovatief zijn) en verzorging van contractonderwijs

inhoud van zorg en welzijn (waaronder innovatie in behandeling, zorgconcepten en methodiekontwikkeling), techniek in zorg en welzijn (waaronder vroege diagnostiek, domotica en meetinstrumenten) en organisatie van zorg en welzijn (managementvraagstukken samenhangend met innovaties)

kennis en kunde in de business life cycle van de technisch georiënteerde industriële en hieraan gerelateerde dienstensector

* Het expertisecentrum Ondernemen is opgegaan in het Centre for Entrepreneurship Zuyd

Marion Fenijn

Bert Starmans

Kees van Aken

Willem Janssen

Sioe Li Liem

Ludo Kockelkoren

Niet op de foto: Karel Janssen

Cees Sterk: "Wij willen 'state of the art' verpleegkundige zorg bieden."

Henk Smeijsters:
"Deze kruisbestuiving
is nodig om te blijven
verbeteren."

Ziekenhuis van de 21e eeuw en Hogeschool Zuyd

Het ziekenhuis van de 21e eeuw word je niet alleen door een futuristisch gebouwenconcept. Innovatie in de zorg vraagt vooral een andere manier van plannen en werken. Hogeschool Zuyd ondersteunt het Orbis Medisch Centrum daarin.

Cees Sterk, in voorgaande jaren directeur van het Maaslandziekenhuis en nu bestuursvoorzitter van het Orbis Medisch en Zorgconcern, heeft bewust samenwerking gezocht met Hogeschool Zuyd.

"Wij willen *state of the art* verpleegkundige zorg bieden. Daar kan de hogeschool bij helpen, juist omdat ze praktijkgericht werkt. De academische wereld schiet vaak over de praktijk van alledag heen."

Onder de noemer De Nieuwe Manier van Werken zijn drie grote deelprojecten geformuleerd: het Elektronisch Verpleegkundig Dossier (EVD); patiëntgecentreerde bejegening en de ontwikkeling van een meetinstrument om te onderzoeken of de beoogde doelen zijn behaald. Afgezien van de meer technische ondersteuning bij de drie projecten, is er vooral gekeken naar hoe medewerkers zich de nieuwe manier van werken eigen kunnen maken. Immers, dan pas kan de nieuwe manier van werken succesvol zijn. Daarom trainen docenten van Hogeschool Zuyd alle verpleegkundigen van het ziekenhuis en grote groepen andere medewerkers. Deze trainingen hebben voor een positieve impuls gezorgd, constateert Yvonne Muller, procesmanager

in Orbis Medisch Centrum. "De verpleegkundigen hebben geproefd aan iets dat goed loopt. Er is een knop omgezet, ze beseffen dat ze vooruit moeten en willen dat ook." Voor het Orbis Medisch Centrum is dat een belangrijke intrinsieke motivator om inhoud te geven aan het concept ziekenhuis van de 21e eeuw.

Schoolvoorbeeld

Is zo'n project nu alleen waardevol voor het ziekenhuis? Nee, vindt lector en projectleider bij Hogeschool Zuyd, Henk Smeijsters. Hij bestempelt dit als een schoolvoorbeeld van kenniscreatie en kenniscirculatie. "Vanuit de praktijk ontwikkelen we kennis door gebruik te maken van de expertise van mensen die het werk doen. Dat worden *best practices*, die we toetsen aan de relevante wetenschappelijke informatie en aan de context waarin het Orbis Medisch Centrum dit wil toepassen. De *best practices* komen vervolgens beschikbaar voor andere ziekenhuizen en de opleidingen krijgen kennis terug." Deze kruisbestuiving is nodig om te blijven verbeteren. ●

Zorgacademie, antwoord op de toekomst

'Veel gepraat, een businessplan en een projectplan gemaakt, een aanbesteding uitgeschreven. Zo hard gewerkt en nog steeds is er niets van te zien', antwoordt Luc de Witte, lector Technologie in de Zorg bij Hogeschool Zuyd, lachend op de vraag wat er afgelopen jaar is gedaan. Toch is de Zorgacademie Parkstad in een vergevorderd stadium.

"Onderwijs en de zorgsector in de regio slaan hun handen ineen om het dreigend tekort aan personeel in de zorg af te wenden", vertelt Ria Thomas, programmamanager bij Hogeschool Zuyd. Hogeschool Zuyd, de Open Universiteit en Arcus College bundelen in de Zorgacademie hun onderwijsactiviteiten voor de zorg. De Zorgacademie kan ook rekenen op de betrokkenheid van grote zorgaanbieders in Parkstad en het commitment van de Parkstadgemeenten. "Hogeschool Zuyd zal vooral de kennis op het vlak van de zorgopleidingen inbrengen." Een voorbeeld is het ontwikkelen van maatwerkmodules voor een snelle bij- en nascholing van werknemers in de zorg. Ook onderzoeken de partners hoe de opleidingen de totale beroepskolom in de zorg zo goed mogelijk kunnen bedienen met doorlopende leerlijnen en hoe huidige medewerkers sneller kunnen doorstromen naar een hogere zorgfunctie met EVC. Luc de Witte: "De Zorgacademie is het antwoord op de toekomst. Geen van de zorgpartners in de regio heeft individueel een antwoord het tekort aan handen in de zorg. Door samenwerken benutten we op de beste manier het potentieel aan medewerkers."

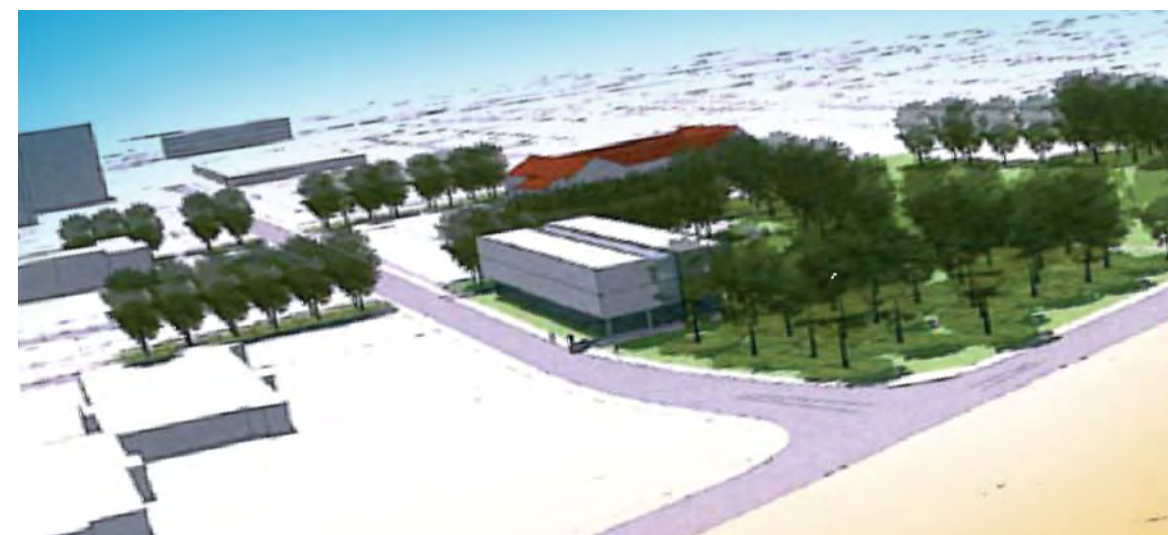
Prachtig plan

Het gebouw van de Zorgacademie ontstaat in de nabijheid van Atrium Medisch Centrum en Mondriaan Zorggroep in Heerlen. In september 2010 moet het klaar zijn. "De komende tijd krijgt de Zorgacademie Parkstad inhoud", zegt ook Leon Op

't Hoog, hoofd afdeling Social Control van Atrium Medisch Centrum Parkstad. "Het is een prachtig plan waaraan we als zorginstelling graag meewerken. Hogeschool Zuyd vervult hierin voor ons een cruciale functie. De hogeschool behoort met zijn zorgopleidingen tot de top van Nederland en loopt voorop met innovatieve ontwikkelingen."

Zoveel meer mogelijk

Die ontwikkelingen in de zorg gaan snel, vooral op technologisch gebied. "In de Zorgacademie combineren we de innovaties in de opleidingen met de vernieuwingen in de zorg", licht Leon Op 't Hoog toe. "Nu al zien we dat studenten die bij ons stage lopen, onze medewerkers stimuleren. Zij willen gelijk met hen optrekken. Dat is goed. Zo versnellen we de groei van kennis. Met de Zorgacademie intensiveren we deze samenwerking verder. En dus accelereren de innovaties." De grotere efficiëntieslagen worden verwacht van de ontwikkeling van steeds weer nieuwe technologie. "Met intelligentere systemen is nog zoveel meer mogelijk", aldus Luc de Witte. "Denk eens aan het inbouwen van een sensor op de koelkast in de woning van bijvoorbeeld een dementerende bejaarde. Of dat we met een sensor bijhouden hoe laat iemand opstaat. Dan is snel duidelijk wanneer het mis is. In de Zorgacademie testen we deze zaken in het Innovatiezorgcentrum en oefenen de studenten de vaardigheden in de *skillslabs*." ●

"We combineren innovaties in de opleidingen met vernieuwingen in de zorg."

Juli 2008

Nieuwe huisvesting Academie van Bouwkunst

Op de valreep van de vakantie opent de Academie van Bouwkunst Maastricht haar nieuwe huisvesting. Deze is ondergebracht in het gebouw van de Academie voor Beeldende Kunsten Maastricht aan het Maastrichtse Herdenkingsplein.

Kamerleden oefenen scootmobiel rijden

De praktijk is dikwijls een betere leerschool dan de theorie. Daarom komen leden van de Tweede Kamer oefenen met een scootmobiel in de speciale trainingstuin in Landgraaf. Hier leren studenten Ergotherapie hen hoe je veilig met een scootmobiel aan het verkeer kunt deelnemen. Aanleiding voor het bezoek is de politieke discussie over de vraag of scootmobielgebruikers verplicht rijlessen moeten volgen.

Medisch Ethische Toetsingscommissie

Er vindt steeds meer onderzoek plaats in de zorg, zowel door ziekenhuizen zelf als door kenniskringen van de hogeschool. Medisch-ethisch moet dit zorgvuldig gebeuren. Daarom gaan het Atrium Medisch Centrum in Heerlen, het Orbis Medisch Centrum in Sittard-Geleen en Hogeschool Zuyd samenwerken in een Medisch Ethische Toetsingscommissie, die in 2010 operationeel moet zijn.

Academie Verloskunde Maastricht fuseert

De Academie Verloskunde Maastricht zoekt aansluiting bij Hogeschool Zuyd. Deze fusie is enerzijds ingegeven doordat de bekostiging van dit specifieke onderwijs overgaat van het ministerie van VWS naar dat van OCW. Anderzijds geeft de academie hiermee aan een volwaardige hbo-bachelor aan te bieden. Voor Hogeschool Zuyd is de verloskundeacademie, met een rijke historie in Limburg, een aantrekkelijke aanvulling op het brede palet aan zorgopleidingen.

Vliegende start Beleidsatelier 2013

Hogeschool Zuyd herijkt het beleid. En dat gebeurt op een innovatieve manier. Bij de start van het hogeschooljaar opent Beleidsatelier 2013. Een speciale wiki waarin iedereen die zich registreert, intern en extern, kan meediscussieren over beleid en strategie van de hogeschool. De eerste week trekt de site al meer dan 2.500 unieke bezoekers en openen de eerste medewerkers de discussie.

De Wijk van Morgen: brug tussen onderzoek en praktijk

De torenhoge energieprijzen en de groeiende klimaatproblemen hebben het energieprobleem van de westerse samenleving feilloos blootgelegd in 2008. De overgang van een fossiele economie naar een samenleving die is gebaseerd op duurzame, hernieuwbare energie, is noodzakelijker dan ooit. Hogeschool Zuyd laat met De Wijk van Morgen zien het voortouw te durven nemen in deze energietransitie.

“De Wijk van Morgen slaat een brug tussen de ontwikkelingen en innovaties van onderzoeksinstituten en de bouwpraktijk van alledag. Dat is er nog niet in deze vorm, terwijl Nederland hier wel behoefte aan heeft”, zegt Paul Ramsak, adviseur bij SenterNovem, een agentschap van de rijksoverheid dat onder andere verantwoordelijk is voor de uitvoering van het EOS-programma (Energie Onderzoek Strategie) van het ministerie van Economische Zaken. Vanuit dit programma worden drie van de vier gebouwen in De Wijk van Morgen gesubsidieerd: het passief huis, het *low ex* huis en het trainingscentrum.

Brugfunctie

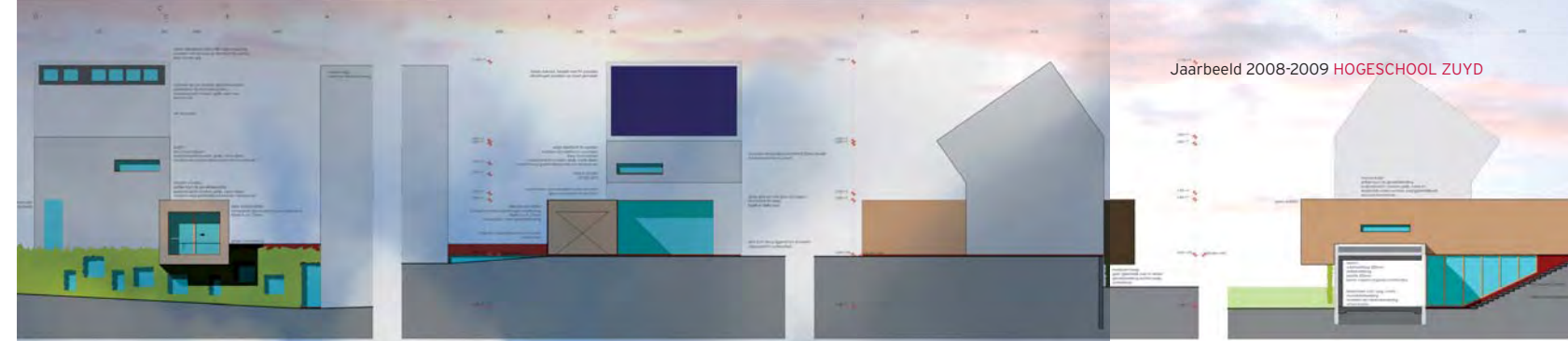
De Wijk van Morgen wordt een *real life* laboratorium, waar de hogeschool samen met externe partijen de toepassing van nieuwe concepten en technologieën in de praktijk gaat onderzoeken. Vooral dat aspect spreekt SenterNovem aan. Paul Ramsak: “Er bestaat een kloof tussen fundamenteel onderzoek en de bouwpraktijk. Met dit project leidt de hogeschool niet alleen jonge mensen op die weten wat er te koop is, maar biedt ze tevens een fysieke plek aan waar onderzoek en praktijk aan elkaar gekoppeld kunnen worden.” Om de innovaties te laten gedijen in de praktijk, is zo'n *real life* laboratorium onmisbaar. Want een bouwproject biedt doorgaans niet de kans om te experimenteren met nieuwe concepten of innovatieve technologieën. “De Wijk van Morgen biedt die plek wel.”

Voorop lopen

Paul Ramsak vindt dat het project hiermee een landelijke rol vervult, wat benadrukt wordt door de betrokkenheid van belangrijke partners zoals het Energieonderzoekscentrum Nederland (ECN) in Petten en een instituut als TNO. “Met deze partners laat de hogeschool zien de ambitie te hebben om voorop te lopen. Daarmee kan dit project landelijk een voorbeeld zijn.”

“Een unieke kans om te laten zien wat de hogeschool in huis heeft.”

Ludo Kockelkoren

Willem Janssen

Open innovatie

SenterNovem juicht de keuze voor open innovatie toe. De transitie naar een duurzame energievoorziening vergt namelijk meer dan innovatie op component- of technologieniveau. “Je kunt wel de beste onderdelen hebben, dat betekent nog niet dat je de beste auto bouwt. Daarvoor moet je ontwikkelen in de praktijk. De Wijk van Morgen is een mooie plek om de koudwatervrees voor open innovatie weg te nemen.” ●

Ludo Kockelkorn, expertisemanager Gebouwde Omgeving: “Met De Wijk van Morgen hebben we een uitdagende afstudeer- en onderzoeksomgeving voor studenten gecreëerd, en kunnen we bovendien duurzame technologie promoten. Doordat andere partners meedoen, is het bovendien een omgeving voor open innovatie.”

“Een unieke kans om te laten zien wat de hogeschool in huis heeft”, vindt ook Willem Janssen, expertisemanager Technology & Design. “Het is een boeiend project dat veel creativiteit en inventiviteit vraagt, van iedereen.”

De komende vier jaar zal elk jaar een gebouw uit het complex gerealiseerd worden. De eerste gebouwen zijn al ontworpen, door oud-studenten van de faculteit Bouw. Addo Frints en Kaj Segers ontwierpen het gebouw ‘Knik naar de zon’. Zij waren de winnaars van een ontwerpwedstrijd.

Feiten en cijfers

- In De Wijk van Morgen participeren ruim **80 studenten** van de faculteiten Bouw, ICT, Techniek, Facility Management en Life Sciences
- Bij het project zijn ondertussen **60 partners** betrokken ■ De Wijk van Morgen ontvangt **subsidie** van het ministerie van Economische Zaken.

Primeur: Technische Leerroute Verpleegkunde

De opleiding Verpleegkunde (HBO-V) heeft bij de start van het hogeschooljaar een primeur: de nieuwe opleidingsvariant Technische Leerroute. Deze combineert de opleiding HBO-V met een opleiding tot Operatieassistent of Anesthesiemedewerker. De nieuwe variant is een samenwerking van Hogeschool Zuyd met vijf Limburgse ziekenhuizen, die het belangrijk vinden dat verpleegkundigen breed inzetbaar zijn.

Eerste exemplaar Alumni Zuyd Magazine

Contact met alumni is belangrijk. Daarom brengt Hogeschool Zuyd voor het eerst een Alumni Zuyd Magazine uit. Hierin worden de oud-studenten niet alleen geïnformeerd over interessante ontwikkelingen bij de hogeschool. Er staan ook portretten in van oud-studenten en van voor hbo'ers interessante Limburgse werkgevers.

Nieuw hrm-beleid biedt alle ruimte voor persoonlijke ontwikkeling

Promoveren in de breedte, en in de diepte

WERKEN@ZUYD

Sinds een jaar of vijf maakt Hogeschool Zuyd een transitie door van school naar kennisinstituut en heeft zij een respectabele positie verworven in de Euregio. **Studenten worden steeds slimmer, internationaler en ondernemender. In die transitie krijgt de docent een nieuwe rol.** Hij of zij is niet langer de vakdeskundige in eigen klas, maar een flexibele teamspeler die studenten begeleidt, onderzoek doet en zich beweegt in netwerken binnen én buiten de hogeschool.

In het nieuwe hrm-beleid biedt de hogeschool haar werknemers alle ruimte, maar verwacht ze tegelijkertijd dat die werknemers verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen loopbaan. Zo hebben het afgelopen jaar al veertig docenten van gebruik gemaakt van de zogenoemde lerarenbeurs, die zeer populair blijkt te zijn en waarmee een *masterdegree* behaald kan worden.

Zuyd Academy

In 2008 is ook hard gewerkt aan de totstandkoming van de **Zuyd Academy**: een keuzeprogramma voor het verbeteren van toetsvaardigheden, persoonlijke effectiviteit, leidinggeven, intervisie, onderzoekstechnieken en projectmanagement. De transitie naar kennisinstelling roept de vraag op hoe docenten die aan de top van hun salarisschaal zitten, toch door kunnen groeien. Enerzijds is het nog altijd mogelijk naar het management door te stromen, maar sinds vorig jaar is ook promoveren 'in de diepte' mogelijk, door bijvoorbeeld een onderzoeksproject te starten. Onderzoek is een nieuwe loot aan de stam en dat brengt enorm veel kansen met zich mee. Zuyd Academy is onderdeel van de ontwikkeling van een professioneel statuut voor docenten. Een werkgroep van docenten werkt ideeën uit om de professionaliteit van docenten voor de toekomst te waarborgen en te versterken.

Zorgzame werkgever

In de afgelopen periode is ook de interne arbodienst **Zuyd Arbo** van start gegaan. Elke werkplek is ergonomisch onder de loep genomen. Door de eigen studenten van de opleiding Ergotherapie die dit als praktijkopdracht kregen bij het leerwerkbedrijf waar ze in dienst zijn. Algemeen gesproken zal de nadruk meer komen te liggen op het managen van de gezondheid dan op het managen van ziekteverzuim. De hogeschool heeft zich afgelopen jaar beraden over de vraag wat dit betekent voor de organisatie als zorgzame werkgever. Veel meer zal gekeken moeten worden naar het stimuleren van positieve factoren, zoals die goed ingerichte werkplek. Maar ook hebben alle leidinggevenden bijvoorbeeld een workshop gevolgd in het vroeg detecteren van probleemindicatoren, zodat met vroegtijdige interventie iemands welbevinden weer hersteld kan worden. De conclusie is dat als onderwijs en onderzoek innoveren, de innovatie binnen het humanresourcesmanagement daarmee gelijke tred moet houden. Daarin zijn in 2008 belangrijke stappen gezet. ●

Oktober 2008

Commercieel Management genomineerd

De opleiding Commercieel Management krijgt een nominatie voor de Award Onderwijs vernieuwing, een onderscheiding voor de beste, meest creatieve en innovatieve onderwijs vernieuwing. De opleiding heeft de nominatie te danken aan het nieuwe basisconcept, waarin vraaggestuurd competentiegericht maatwerk én uitdagend onderwijs centraal staan.

Nog meer eerste plaatsen

De opleidingen Elektrotechniek en Technische Bedrijfskunde eindigen in een onderzoek van het opinie-weekblad Elsevier op de eerste plek in hun categorie. Beide opleidingen zijn volgens het weekblad in hun richting de beste van het land. De ranking is gebaseerd op de mening van meer dan vierduizend studenten.

Centrum voor loopbaanontwikkeling, mobiliteit en deskundigheidsbevordering

ZUYD KOMPAS wijst de weg in het Zuyden

Bij Zuyd Kompas kunnen medewerkers terecht voor ondersteuning op het gebied van professionalisering en ontwikkeling. Zuyd Kompas adviseert bij het in kaart brengen van competenties en het onderzoeken van loopbaanrichtingen, en biedt coaching, training en scholingstrajecten op het gebied van professionele vaardigheden. En met succes.

Marianne Pauwels werkte naast haar functies als opleidingscoördinator en onderwijsontwikkelaar als coach bij Zuyd Kompas: "Op een gegeven moment zag ik de vacature van adviseur Onderwijs & Innovatie voorbijkomen, wat raakte aan een latente behoefte aan verandering van spijs. Ik vind het interessant om mensen met vergelijkbare expertise bijeen te brengen, verbindingen te leggen tussen de opleidingen. Dan ontstaat er een *multiplier effect* dat het niveau van Hogeschool Zuyd omhoog stuwt. Dat is mijn nieuwe uitdaging."

Annie Smeets was tot voor kort werkzaam aan de balie bij de bibliotheek op de locatie Heerlen. Na vijf jaar zat ze aan haar plafond en wilde ze wel eens wat anders. "Ik belde aan bij Zuyd Kompas en vroeg wat er mogelijk was. Astrid Raats liet me een paar tests doen om te bepalen wat ik in huis had en waar mijn wensen lagen. Al na twee maanden belde ze dat ze een leuke vacature voor me had. Het resultaat? Ik werk nu alweer enige tijd bij het EVC-loket, waar ik als spin in het web alle aanvragen coördineer. Dat is precies die grotere verantwoordelijkheid waar ik naar op zoek was en ik doe het met veel plezier!"

Feiten en cijfers ■

- Bijna **400** medewerkers doen in 2008 een beroep op Zuyd Kompas, waarvan 32 voor een **individueel coachingstraject**, 27 voor **loopbaanoriëntatie** en 18 voor **persoonlijke ontwikkeling**
- 321 medewerkers nemen deel aan **scholingstrajecten**.

Als secretaresse bij het Centre for Entrepreneurship Zuyd koos Ili Nagy voor de leergang Externe Oriëntatie en Ondernemerschap, omdat ze het werkveld beter wilde begrijpen en goed wilde kunnen promoten, aangezien ze als secretaresse doorgaans het eerste contactpunt is. Ili heeft inmiddels de hele leergang afgerond, waardoor ze niet alleen haar inhoudelijke doel bereikte, maar als bonus ook nog eens een heel nuttig intern netwerk opgebouwd bleek te hebben, waardoor ze bedrijven nu sneller naar de juiste persoon kan doorverwijzen.

Astrid Raats is coördinator bij Zuyd Kompas. "Collega's leren elkaar in de cursussen op een heel andere manier kennen. Neem Assertiviteit & Persoonlijke Groei. Daar zit van laag tot hoog, van groen tot rijp, zowel staf als docent bij elkaar en daar ontstaat als het ware een dubbel educatieve werking, want degene die de cursus geeft is bijna altijd een eigen docent van Hogeschool Zuyd. Zo trainen docenten ook elkaar. Daarbij is het leuk te vermelden dat onze opleidingen consequent goed scoren onder de deelnemers, met een beoordeling die nooit lager is dan een 7½." ●

FEITEN EN CIJFERS ■

- Het **aantal medewerkers** – exclusief externe deskundigen en gedetacheerden – in 2008 bedraagt **1.649**
- Daarvan zijn er **1.046 onderwijsgevend** en **603 onderwijsondersteunend** medewerker
- Dat komt overeen met respectievelijk 747,6 en 492,1 fte
- Het percentage medewerkers met een **vast dienstverband** is **86,9%**
- Het aantal **nieuwe medewerkers is 277** (waarvan 51 van de gefuseerde Academie Verloskunde Maastricht)
- **192** medewerkers verlaten Hogeschool Zuyd, **145** medewerkers vinden een andere functie binnen de organisatie
- De **gemiddelde leeftijd** stijgt in 2008 met één jaar naar **47,2 jaar**
- Het **verzuim** onder medewerkers bedraagt **3,7**.

Professioneel statuut: loopbaanperspectief en excellentie

Droom je eigen Hogeschool Zuyd. Met die opdracht brainstormt een groep docenten over het thema docentprofessionalisering. Dit moet aanknopingspunten voor een professioneel statuut opleveren. Hogeschool Zuyd koppelt daarmee loopbaanperspectief voor docenten aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

"Professionalisering van de docent en streven naar excellentie bieden een unieke kans", zegt Jan Bertholet, voorzitter van de Centrale Medezeggenschapsraad (CMR). Het medezeggenschapsorgaan heeft het initiatief genomen voor de brainstormgroep. Docenten zoeken hierin antwoorden op vragen als wat is een goede docent en welke randvoorwaarden zijn hiervoor nodig? "Het is niet de manager die bedenkt hoe de docent professioneler kan worden. Nee, de docent zelf bedenkt dit. De docent gaat de innovatie in het onderwijs sturen", vat Bertholet het idee samen.

Discussie en draagvlak

Ton Gielen, docent Werktuigbouwkunde en lid van de brainstormgroep, is blij dat hij mee kan denken. "Docent zijn betekent niet alleen voor de klas staan." De groep heeft vijf thema's gekozen die van

belang zijn voor professioneel docentschap: de 'goede' docent, wat is dit?; cultuuromslag; docent en professie; randvoorwaarden en horizontale carrièrepaden. Ze zoekt bewust de discussie met de achterban op. Lilian Roes, docente bij de faculteit Commercieel Management: "Als je wilt dat professionalisering gedragen wordt door de docenten, dan moet je de ideeën voeden vanuit een brede achterban."

Aantrekkelijke werkgever

Professionalisering zal niet vrijheid blijheid betekenen. Docenten die de kans krijgen zich te ontwikkelen, mogen aangesproken worden op resultaten, vindt Jan Bertholet. Een professioneel statuut moet een kader scheppen waaraan ideeën en wensen voor docentprofessionalisering straks individueel getoetst kunnen worden. "Daarmee kunnen we ons als Hogeschool Zuyd onderscheiden", zegt de CMR-voorzitter. "Met een goed professioneel statuut worden we gewoonweg aantrekkelijker voor docenten en kunnen ze werken aan hun eigen CV, bijvoorbeeld met een Zuyd-certificaat, waarin hun competenties vermeld staan." "En", vult Lilian Roes aan, "alleen met betrokken docenten krijg je excellent onderwijs." Het mes snijdt dus aan twee kanten. ●

"Alleen met betrokken docenten krijg je excellent onderwijs."

MD-traject symbool voor hrm-visie

Zeker van een kennisinstelling mag je verwachten dat ze medewerkers de kans biedt zich te ontwikkelen. Hogeschool Zuyd doet dit. Bijvoorbeeld via een management development traject voor potentials.

Het MD-traject weerspiegelt de hrm-visie van Hogeschool Zuyd, vindt Don Binnendijk, inhoudelijk coördinator. Geen uitgestippelde loopbaanplanning, maar individueel maatwerk.

Via kennis en training, intervisie, personal coaching en diverse werkervaringsplaatsen hebben negen medewerkers zich in drie jaar kunnen ontwikkelen van junior via medior naar senior management-niveau. "In alle gevallen leidt dat ertoe dat mensen bewuster stappen in hun loopbaan zetten", zegt Don Binnendijk. Sommigen functioneren op het senior managementniveau, anderen hebben bewust ervoor gekozen dit nog niet te doen, terwijl een derde zijn

loopbaan buiten de hogeschool voortzet. De winst voor de hogeschool is dat er op verschillende plekken potentieel is ontwikkeld, waar de organisatie verder mee kan. De deelnemers oordelen positief. Het MD-traject heeft ze kansen gegeven, maar hen ook bewust gemaakt van grenzen die ze bij zichzelf ervaren – soms is zo'n traject confronterend – of bij de organisatie. Daarnaast is hun netwerk vergroot en juist dat aspect komt ook de organisatie ten goede. ●

"Geen uitgestippelde loopbaanplanning maar individueel maatwerk."

Feiten en cijfers ■

- Hogeschool Zuyd heeft besloten een **managementontwikkeltraject** voor een bredere groep medewerkers op te zetten: **Zuyd Academy**. Een uitgekend programma waarin persoonlijke effectiviteit, leidinggeven en intervisie centraal staan.

Onderwijsvirus

Camiel Wolfs heeft geen docentenachtergrond. Dat weerhield hem er 3,5 jaar geleden echter niet van om te reageren op een vacature van Hogeschool Zuyd. Na drie dagen stond hij bij de faculteit People & Business Management al voor de klas. Het was even wennen, zo'n zaal vol studenten, maar inmiddels heeft het onderwijsvirus hem volledig te pakken. "Als je bij een groep studenten constateert dat je hun volledige aandacht hebt, geeft dat een goed gevoel. Hoe je les geeft, wordt in hoge mate bij jou als docent neergelegd. Dat motiveert."

Camiel Wolfs: "Als je bij een groep studenten constateert dat je hun volledige aandacht hebt, geeft dat een goed gevoel."

Dicht bij het vuur

Ghislaine Dircks is coördinator van het faculteitsbureau Commercieel Management. Ooit begonnen op het HEAO-secretariaat, groeide ze al vrij snel door naar begeleider van de deeltijdstudenten. Ghislaine vindt het heerlijk om tussen de studenten te bewegen en daar is tot op de dag van vandaag eigenlijk niets aan veranderd. "Ik ben inmiddels 41, maar je blijft hier eeuwig jong. Er is heel weinig afstand tussen student en medewerkers. Studenten lopen makkelijk binnen, vragen om raad en ik kan daardoor echt iets voor ze betekenen. Ik begeleid de instromende studenten en blijf zodoende dicht bij het vuur."

Ghislaine Dircks: "Je blijft hier eeuwig jong."

Pionieren

Nadat **Jan Formannoy** in 1979 afstudeerde op Klassiek Gitaar aan het Conservatorium, ging hij meteen de muziek in, maar werd ook docent op zijn oude school. Vanaf het moment dat jazz, popmuziek en improvisatie 25 jaar geleden hun intrede deden in Maastricht, is Jan de kartrekker geweest van deze nieuwe stromingen, als manager en docent en tegenwoordig als hoofd van de afdeling Jazz. "Wat je hier ziet is dat studenten zuiver vanuit hun hart voor deze studie kiezen. Samen gaan we op avontuur om alles uit dat instrument te halen. En dan ben ik altijd weer benieuwd waar die reis hén brengt."

Jan Formannoy: "Studenten kiezen zuiver vanuit hun hart voor deze studie."

Hogeschool Zuyd verwacht van medewerkers dat zij zich ontwikkelen en het beste in zichzelf naar boven halen. Terecht dat medewerkers dan wensen over de werkomgeving van hogeschool Zuyd hebben, als het gaat om uitdaging, ontwikkeling, autonomie en waardering, balans tussen werken en privé en een prettige werksfeer. Medewerkers aan het woord.

Prima op mijn plek

Kim Hulsen (31) werkt sinds een jaar als stafmedewerker Studentzaken voor de dienst Ondersteuning Onderwijs & Studentzaken. Daarvoor werkte ze tweeënhalve jaar als tutor bij de faculteit Financieel Management. Vindt zij dat Hogeschool Zuyd haar stimuleert om zich verder te ontwikkelen? "Je wordt gestimuleerd, maar je zult wel zelf het initiatief moeten nemen. Als je aangeeft waar je behoefte aan hebt, steunt de hogeschool je." Hoe ziet zij haar toekomst bij Hogeschool Zuyd? "Ik zit op dit moment prima op mijn plek. Ik ben hier nog lang niet uitgekeken!"

Kim Hulsen: "Je wordt gestimuleerd, maar je zult zelf het initiatief moeten nemen."

Geen luxe hobby

In 1991 begon **Henk Havens** (55) als docent dramaturgie bij de Toneelacademie. Sinds 2001 werkt hij ook als onderzoeker voor Hogeschool Zuyd, en vanaf september 2007 is hij drie dagen per week bezig met zijn promotie. Zijn proefschrift, met als werktitel *Theater in transitie*, gaat over de veranderingen in het theaterlandschap onder invloed van cultuurdynamische krachten zoals digitale technologie, migratie en de globalisering van de cultuurindustrie. Henk Havens is duidelijk enthousiast als het gaat om de ontwikkelingsmogelijkheden die de hogeschool hem biedt. "Ik vind het geweldig dat ik het schrijven van dit proefschrift als mijn werk kan beschouwen, en dat ik het niet hoeft te doen als een soort uit de hand gelopen luxe hobby. Ik word daarbij ook echt gesteund, vanuit de kring van mijn directe collega's, vanuit de directie van mijn faculteit en door het College van Bestuur."

Henk Havens: "Ik vind het geweldig dat ik het schrijven van dit proefstuk als mijn werk kan beschouwen."

'Ik heb er ook baat bij als jij je lekker voelt'

"Elke medewerker, op elk niveau, in elke functie moet exact weten wat de koers van de faculteit is. Ik vind het een essentiële voorwaarde dat je met z'n allen koersvast bent. Dat is ook het uitgangspunt bij functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken: welke bijdrage kun jij met je capaciteiten en ambities leveren aan de doelstellingen van de faculteit?" Zegt **Peter van Mulkom** (41), nu faculteitsdirecteur ICT, maar daarvoor in verschillende andere functies werkzaam voor Hogeschool Zuyd. En dat mensen die zich niet senang voelen in hun functie aarzelingen hebben om dat tegen hem te zeggen, begrijpt hij ook. "Natuurlijk zit er iets beoordelends en hiërarchisch in als je daarover met je faculteitsdirecteur spreekt. Maar dat moet je doorbreken, je moet er niet te krampachtig over doen. Ik zou tegen zo'n medewerker zeggen: 'Ik heb er ook baat bij als jij je lekker voelt.'"

Peter van Mulkom: "Elke medewerker, op elk niveau, in elke functie moet exact weten wat de koers van de faculteit is."

'De internationaliseringstrein

is niet te stoppen'

Harrie van den Elsen (links) en Peter Hilderink

Vorig jaar is het programma Internationalisering 2008-2012 ingegaan. **Peter Hilderink**, directeur van de faculteit Gezondheid & Techniek en **Harrie van den Elsen**, directeur van het Conservatorium, zijn de programmamanagers. Zij vertellen waarom internationaal denken en doen zo essentieel zijn.

"In de toekomst gaan we nog meer buitenlandse studenten naar Hogeschool Zuyd halen. Dat leidt tot een betere kwaliteit van de opleidingen", zo is de overtuiging van Hilderink en Van den Elsen. "Buitenlandse studenten zijn extra gemotiveerd, willen het maximale uit hun studie halen. Samen met de interculturele interactie zorgt dat voor een opwaarts effect." Voor sommige opleidingen als het Conservatorium, maar ook voor International Business and Management Studies en de Hoge Hotelschool is een mix van nationaliteiten zelfs een basisvoorwaarde voor een goed curriculum. Maar moet elke faculteit dan eenzelfde *quotum* buitenlandse studenten zien te halen?

Erkenning

Nee, want elke opleiding bepaalt zelf het optimum, de mate waarin ze gaat internationaliseren en de manier waarop dat gebeurt. Dat kan gestalte krijgen door docenten en studenten uit te wisselen, buitenlandse stages of gezamenlijke projecten. Het erkennen van elkaars diploma's is daarbij ook van belang. De Akense RWTH heeft in 2008 voor het eerst een Nederlands bachelordiploma erkend als gelijkwaardig aan hun eigen opleiding. Die eer viel te beurt aan de opleiding Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek van Hogeschool Zuyd en houdt in dat afgestudeerden die door willen voor een universitaire graad, nu rechtstreeks kunnen instromen in de masteropleiding van de RWTH. Zonder eerst opnieuw bij de bachelor te hoeven beginnen, zoals voor die tijd vereist was.

Quartier des Arts

De opdracht aan de faculteiten is duidelijk: zoek bij voorkeur naar partners op Europese schaal. Peter Hilderink was onlangs voor zijn eigen gezondheidsopleidingen op oriëntatiebezoek bij een Duitse opleiding in Hildesheim om te praten over doorstroming van Hogeschool Zuyd-bachelors naar het Duitse masterprogramma. Maar wat hem *en passant* opviel was het enthousiasme waarmee ze hun bouwafdeling aanprezen. Dat gegeven neemt hij dan weer mee terug naar school, wat op termijn wellicht ook op dat vlak tot samenwerking kan leiden. Soms doet zich een kans voor die onmogelijk over het hoofd gezien kan worden. Zo sloeg Hogeschool Zuyd vorig jaar in het kader van de Europese Culturele Hoofdstad 2018 de handen ineen met de Provincie Limburg en de faculteit Cultuur- en Maatschappijwetenschappen van de Universiteit Maastricht om de stad Maastricht te steunen in zijn >>

"We moeten onze jongeren niet te krampachtig willen vasthouden."

FEITEN EN CIJFERS ■

■ Het aandeel **buitenlandse studenten** dat in 2008 aan Hogeschool Zuyd studeert is **13,6%** ■ **261** studenten doen buitenlandervaring op met een **ERASMUS-beurs: 140** van hen studeren over de grens, 121 lopen stage in het buitenland ■ Het **VSB-fonds** en het **HSP Talentenprogramma** stellen **BEURZEN** beschikbaar ■ Een groeiend aantal studenten, docenten en stafmedewerkers neemt deel aan het **Lifelong Learning Programme** van de Europese Unie ■ Tijdens de **SUMMER COURSE** studeren **25 Amerikaanse studenten** aan Hogeschool Zuyd; **27 hogeschoolstudenten** studeren in Mexico en de VS.

kandidaatstelling. Van den Elsen: "De bedoeling is een internationaal *Quartier des Arts* op te zetten, waarbij we in ieder geval met onze buurstedes in Limburg, Duitsland en België een cultureel programma gaan opstellen vanuit de gedachte dat de som het geheel der delen moet overstijgen. Verder is het doel om *state of the art* huisvesting voor de kunstfaculteiten van Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht te realiseren. Ook willen we inspirerende onderwijsinitiatieven opstarten rondom het thema *Integrated Arts*. De missie ligt klaar, nu alleen het budget nog."

Tweetalig

Wat betekent een positionering als Europese hogeschool voor de voertaal? "Goedbeschouwd is er maar één taal die zich daar voor leent en dat is Engels", stelt Harrie van den Elsen. "Frans en Duits zijn in de Euregio wel relevant, maar alleen al op het Conservatorium tel ik dertig nationaliteiten, die 65 procent van de studentenpopulatie bepalen. Dan moet je zoeken naar die meest gebruikte, meest gemeenschappelijke taal. De afdeling Jazz kent een voornamelijk Duits-Nederlandse samenstelling, maar de voertaal is Engels." Let wel: náást het Nederlands. Hogeschool Zuyd wordt dus tweetalig, wat organisatorisch nog de nodige inspanning zal vragen. Een enkele faculteit is al zo ver, maar er zal nog hard gewerkt moeten worden aan tweetalige websites, tweetalig drukwerk en afspraken over e-mail- en briefcorrespondentie, en natuurlijk aan de taalvaardigheid van alle medewerkers.

"Hogeschool Zuyd wordt tweetalig, wat organisatorisch nog de nodige inspanning zal vragen."

Young Professionals Overseas

Minstens zo belangrijk in die internationalisering zijn de ervaringen van de eigen studenten in het buitenland. Hilderink: "Het is verrijkend te ervaren hoe in andere landen met ouderenzorg wordt omgegaan, met sport, met architectuur, met ICT en bedrijfsmanagement. Ons project *Young Professionals Overseas* mag daarin niet onvermeld blijven. Langere tijd konden studenten en docenten al met een ERASMUS-beurs in een ander land ervaring opdoen. Maar met dit nieuwe initiatief biedt Hogeschool Zuyd hen de gelegenheid in het verre buitenland hun horizon te verbreden. Vooralsnog hebben we overeenkomsten afgesloten met bedrijven en organisaties in India, Zambia en Zuid-Afrika. Jaarlijks worden alleen al in Zuid-India vijftig stage- en afstudeerprojecten uitgevoerd, waaruit waardevolle contacten ontstaan om na het afstuderen als jonge professional aan de slag te gaan. We stimuleren dat studenten hun buitenlandervaring na afloop delen met jongerejaars. Nu gebeurt dat nog alleen binnen de eigen studierichting. Onze wens is dat dit een vertaling krijgt naar hogeschoolbrede minoren, waar studenten vanuit alle opleidingen met een speciale belangstelling voor universele thema's als interculturele communicatie, recht of ouderenzorg elkaar treffen."

Reizigersmentaliteit

"We zitten in een niet te stoppen trein en ik zie onze hogeschool dan ook steeds meer als een halteplaats in het wereldwijde opleidingsweb", zegt Van den Elsen. "Jongeren stappen naar believen op en af. Op de ene plek blijven ze een paar jaar, op de andere plek doen ze een *summer course* van een paar weken, en op weer een andere plek blijven ze lang genoeg om hun master te halen. We moeten onze jongeren niet te krampachtig willen vasthouden. Láát ze gaan, láát ze de wereld ontdekken. Als wij zorgen dat we aantrekkelijk genoeg zijn, zal een omgekeerde stroom gemotiveerde slimme jongeren deze kant op komen. Dat proces vereist een bepaalde denkomslag, een reizigersmentaliteit. Dat is nodig om Hogeschool Zuyd nog verder te laten uitgroeien tot dat gerenommeerde Europese kennisinstituut." ●

Focus op India

Je persoonlijk ontwikkelen, buitenlandse ervaring opdoen en maatschappelijke betrokkenheid: het komt allemaal samen in het project *Young Professionals Overseas* van Hogeschool Zuyd. Daarin worden stages en afstudeerprojecten georganiseerd, onder andere in de Indiase regio Tamil Nadu.

India is een van de sterkste groeielanden van de wereld. De contrasten in het land met een miljard inwoners zijn groot. Tegenover een rijke bovenlaag en

een zich sterk ontwikkelende middenklasse, staat een enorm grote groep mensen die voor ons doodnormale zaken moet ontberen. Met studenten ondersteunt de hogeschool Indiase organisaties in Tamil Nadu die zich juist voor deze laatste groep inzetten. Gestart vanuit de zorgopleidingen, worden er nu stages geregeld voor studenten van alle opleidingen. "India is ook interessant voor bijvoorbeeld de ICT-opleidingen, of Facility Management", constateert Robert Maessen, die als werkstudent Facility Management het projectbureau van Young

Professionals Overseas (YPO) dagelijks bemant. YPO organiseert de voorbereidingen, regelt de begeleiding, zorgt voor huisvesting en zorgt dat er via de mail altijd mensen bereikbaar zijn. Zijn de studenten eenmaal vertrokken, dan houdt Robert via e-mail contact. "Omdat de studenten allemaal redelijk dicht bij elkaar hun stageplek hebben, zijn er altijd wel studenten bij je in de buurt. Bovendien hebben we nu in enkele steden contactpersonen die ingeburgerd zijn in de Indiase cultuur voor als er een calamiteit is." ●

Kunstenonderwijs naar Europees topniveau

Maastricht is ambitieus. Met het Verdrag van Maastricht, dat in 1992 de basis legde voor de Euro, is de Limburgse hoofdstad onuitwisbaar op de internationale kaart gezet. Nu wil Maastricht in 2018 de Culturele Hoofdstad van Europa worden. De ambities van de kunstopleidingen van Hogeschool Zuyd sluiten hier naadloos op aan. Het Kunstenplatform, de samenwerking van de vier kunstopleidingen, werkt samen met de Universiteit Maastricht aan een plan voor een *Quartier des Arts*. Een wijk waar studenten en docenten uit alle windstreken elkaar ontmoeten en waar het publiek - gasten en inwoners - kennis kan met wat Maastricht op cultureel en kunstzinnig vlak te bieden heeft. De buurt krijgt onderwijsgebouwen, maar ook podia, ateliers, winkels, net als de bakker op de hoek en bistro's. De vier opleidingen willen verder gaan dan de fysieke omgeving. Tegelijkertijd willen ze het kunstsonderwijs naar een Europees topniveau tillen. Na politiek-economisch wordt het nu tijd om Maastricht cultureel op de Europese kaart te zetten. ●

Jezelf leren kennen in Roemenië

Hogeschool Zuyd geeft studenten de kans hun grenzen te verleggen. Letterlijk, want internationalisering is een van de speerpunten. Die ervaring is onuitwisbaar, zegt Fenna van Zeilen (Hogere Europese Beroepenopleiding), die met een ERASMUS-beurs een half jaar in Roemenië aan de universiteit van Boekarest heeft gestudeerd.

"Na zo'n half jaar klaag je niet meer over een lesrooster dat te laat klaar is of een les die onverwacht uitvalt. Het onderwijs is daar veel minder goed georganiseerd. Na een paar weken hingen er allerlei briefjes op een muur. In het Roemeens. Zoek je lessen maar uit." Toch vindt Fenna de ervaring bijzonder waardevol. "Doordat je alles zelf moet regelen in een andere taal en cultuur, groei je

op persoonlijke vlak. Ik heb een andere cultuur, een andere denkwijze leren kennen. Je leert zelfstandig werken. En je netwerk groeit enorm." Bovendien: het misstaat niet op je CV, denkt Fenna. ●

"Doordat je alles zelf moet regelen in een andere taal en cultuur, groei je op persoonlijke vlak."

Inspiratie over de grens

Bij een uitwisseling gaan docenten niet alleen iets 'halen', maar ook iets 'brengen'.

Annelies Geerbex en Ruud Heijnen, docenten bij de opleiding Verpleegkunde, maken al jaren gebruik van de mogelijkheid buitenlandervaring op te doen. Van de positieve effecten plukken zowel zichzelf als studenten de vruchten. Samen reisden Annelies en Ruud in november 2008 met een groep collega's af naar de Finse Santakunta Universiteit. Zoals dat hoort bij een uitwisseling, gaan docenten niet alleen iets 'halen', maar ook iets 'brengen'. Dat betekent dat ze minstens acht uur investeren in workshops en lezingen over het onderwijs bij Hogeschool Zuyd. Annelies: "Een Finse collega was direct geïnteresseerd in ons systeem en is afgelopen januari bij óns op werkbezoek geweest. Haar frisse blik op onze organisatie stimuleert me om door te gaan met onderwijsvernieuwing."

Italië en Zuid-Afrika

Annelies vertelt dat ze bij een eerdere reis naar Italië onder de indruk raakte van de manier waarop de palliatieve en oncologische zorg in de thuiszorg is ingebed, waardoor patiënten vaak tot het einde toe in hun eigen huis of hospice hoogwaardige zorg ontvangen. Ruud zag in Zuid-Afrika het fenomeen van de *community based education*: "Verpleegkundigen in opleiding proberen alles wat ze leren direct toe te passen bij hun eigen familie en dorp. De opleiding is deel van de *community*. En dat sluit goed aan bij datgene waar Hogeschool Zuyd voor staat, namelijk het versterken van de link tussen onderwijs en maatschappij."

Middelen

Het netwerk dat Ruud in de loop der jaren heeft opgebouwd komt mooi van pas voor het project *Young Professionals Overseas*. "Tot nu toe gingen elk jaar al drie tot vier studenten naar Zuid-Afrika, maar omdat er nu meer mankracht beschikbaar is, kunnen we dat flink opvoeren. Het eerste project is rond. Komend schooljaar reist een studententeam van de faculteiten People & Business Management, Social Work en Gezondheid & Zorg af naar Pretoria voor een project in de verstandelijke gehandicaptenzorg." Een ontwikkeling die wat hem betreft niets te vroeg komt, want op die manier kan Hogeschool Zuyd haar verantwoordelijkheid richting ontwikkelingssamenwerking in een hogere versnelling schakelen. ●

Bureau Internationalisering: een stijgende lijn

Waar landelijk het aantal uitwisselingen en buitenlandstages een dalende lijn vertoont, nemen bij Hogeschool Zuyd de internationale activiteiten alleen maar toe. Bestuursvoorzitter Karel van Rosmalen gaf recentelijk zelfs aan eraan te willen streven dat elke student minstens een half jaar buitenlandervaring opdoet.

Bureau Internationalisering draagt bij aan het bereiken van die doelen en is het centrale scharnierpunt voor studenten, staf en docenten die internationale ervaring willen opdoen. Om die reden is ook de bezetting in 2008 uitgebreid en bestaat het Bureau nu uit een team van vier personen die veel praktische zaken regelen voor hen die komen en gaan.

Vorig jaar ging het SURF-project *Acculturatie* van start. Groepjes studenten met de bestemming Maastricht loggen over de hele wereld in en worden samengebracht in een virtuele internetgemeenschap waar ze zich al inhoudelijk voorbereiden op

hun studie, eventuele studiedeficiënties wegwerken en hun Engels bijspijkeren. Bij aankomst beschikken ze dus al een over sociaal netwerk en een goed begin is vooral bij een studie in het buitenland het halve werk.

Voor de eigen studenten en medewerkers met buitenlandplannen fungeert Bureau Internationalisering ook als informatiepunt en het moet zelfs uitgroeien tot een soort *allround* expertisecentrum, met als specialiteit het *Beursplein*, waar studenten, staf en docenten wegwijs worden gemaakt in het beurzenlandschap. ●

Flexibel onderwijs aantrekkelijk voor Duitse mbo'ers

De *Berufsausbildung* is in grotere Duitse bedrijven heel gewoon. Een bedrijfsschool op mbo-niveau; werken en leren tegelijk. Het nadeel is echter dat je daarna je baan moet opgeven als je wilt doorstromen naar de Fachhochschule. De faculteit Life Sciences van Hogeschool Zuyd biedt daar een aantrekkelijk alternatief voor.

De Duitse studenten stromen na hun *Berufsausbildung* in het derde jaar van de Nederlandse hbo-opleiding in. Ze schuiven probleemloos aan bij de Nederlandse voltijdstudenten. Die krijgen immers in de periode

tussen stage en afstuderen één middag en avond in de week les en zijn de rest van de tijd in Zuydlab praktisch bezig met onderzoeksopdrachten. "De Duitse studenten doen mee aan de wekelijkse lessen hier en doen de praktijk op hun werkplek", legt docent Toon Peters uit. "Het feit dat we vijf semesters konden overslaan, was heel interessant", zegt Christian Bleilevens, een van de eerste afgestudeerden die vanuit het farmaceutisch bedrijf Grünenthal in Aken bij Life Sciences terecht is gekomen. Maar wat hem en Janine Schmitz, ook afgestudeerd, vooral heeft aange-

sproken, is dat ze hun studie hebben kunnen combineren met hun baan. "Anders hadden we ontslag moeten nemen bij Grünenthal." ●

Ook de opleiding **Ergotherapie** heeft een apart programma voor Duitse ergotherapeuten die een mbo-diploma hebben en een bachelorgraad willen halen. Ze kunnen dat in anderhalf jaar tijd in Heerlen doen, of in drie jaar in een beroepsbegeleidende vorm in Keulen of Hamburg. In 2008 is een derde vestiging in Regensburg geopend.

"Begrip voor de burenen leer je niet van papier"

In de opleiding Communication and Multimedia Design (CMD) gebeurt al vijf jaar iets bijzonders: een interfacultaire *Summer* en *Wintercourse* in Maastricht. Het is een vast onderdeel van het curriculum voor alle studenten van de CMD-opleidingen in Aken, Genk en Maastricht, verzorgd door een eveneens gemengd docententeam. Opleidingscoördinator Jos de Serière: "We zitten met minimaal drie nationaliteiten

in één klaslokaal - er schuiven ook studenten aan uit de rest van Europa - en we communiceren bovendien in het Engels. Dat gegeven op zichzelf is niet uniek, maar wel dat drie scholen samen één en hetzelfde onderwijsprogramma hebben ontwikkeld, waarna vervolgens iedereen weer terugkeert naar zijn eigen basis. Maar dan wel cultureel gegroeid. Begrip voor de burenen leer je niet van papier of van een lesje hier en daar. Dat ontstaat pas als je samen met je Duitse en Vlaamse klasgenoten een presentatie moet voorbereiden.

Om vervolgens in een cafeetje te vieren dat het is gelukt met z'n allen. Alleen op die manier kom je erachter hoe verschillend ieders besluitvorming tot stand komt. Maar ook hoe er gedacht wordt over elkaar tutoyeren en hoe je elkaar je waardering laat blijken. Als deze jonge professionals de deur van hun opleiding achter zich dichttrekken en de wereld instappen, zijn ze klaar voor een eerste werkplek met meerdere nationaliteiten. En dat is tegenwoordig eerder regel dan uitzondering. Zeker in onze branche." ●

Co-creatie met het

De eisen aan werknemers en werkgevers veranderen voortdurend. Met het praktijkgerichte scholingsaanbod Leven Lang Leren gaat Hogeschool Zuyd samen met de professionals deze uitdaging aan. De afgelopen periode werkten **Trui ten Kampe**, faculteitsdirecteur People & Business Management en **Alice Gorissen**, programma-manager bij Hogeschool Zuyd, mee aan de uitwerking van het programma Nieuwe Aanpak Doelgroepen.

bedrijfsleven

Op kleine schaal startte Hogeschool Zuyd al in 2007 met het leveren van echt maatwerk voor de doelgroepen werkenden en werkzoekenden. In 2008 werkte men de ambities uit. Het programma wordt uitgevoerd van 2009 tot 2011. "We willen op deze manier de brugfunctie vervullen tussen opleiden en technologische en economische ontwikkelingen", zegt Trui ten Kampe. "Persoonlijke aandacht en maatwerk zijn hierbij de kernbegrippen. Om de koppeling met het bedrijfsleven te maken, werken onze faculteiten, lectoraten en expertisecentra samen met werkgevers en werkzoekenden. Erkennen van door werkervaring Verworven Competenties (EVC) en maatwerktrajecten Werkend Leren horen er ook bij. Binnen de eigen organisatie voeren we al personele veranderingen door om de nieuwe aanpak en de verruiming van het aanbod van opleidingen te realiseren."

Persoonlijke aandacht voor student en professional

"Nog nooit waren banen- en kenniscycli zo kort", stelt Alice Gorissen. "Een baan voor het leven behoort definitief tot de verleden tijd. Bedrijven en organisaties ontwikkelen zich snel en de complexiteit van de arbeidsmarkt neemt toe. De tijd van eenduidige carrièrelijnen is voorbij. Je moet niet alleen meegroeien met de nieuwe ontwikkelingen op je vakgebied, mensen stappen ook steeds vaker over naar een geheel nieuwe baan in een ander segment. Dat doe je niet zomaar. Opleiden is nodig, zodat je goed bent voorbereid en meer gericht stappen zet op die arbeidsmarkt." Duidelijk is dat vooral voor deze doelgroepen de kennisbehoefte maatwerk is. "Maar de persoonlijke passie blijft bij ons altijd het vertrekpunt," licht Trui ten Kampe toe. "Wij zijn geen grootschalige hogeschool. Per opleiding laten wij niet meer dan driehonderd studenten toe en de deeltijdopleidingen zijn bij ons geheel geïntegreerd. Als Hogeschool Zuyd onderscheiden wij ons door persoonlijke aandacht voor elke student en professional."

"Persoonlijke passie blijft altijd het vertrekpunt."

Co-creatie

De krimp van de bevolking is aanleiding om na te denken over de mobiliteit van de Limburgse beroepsbevolking. In de toekomst werken er immers minder mensen in deze provincie. Dat vergt een efficiënte arbeidsmarkt. Daarom participeert Hogeschool Zuyd onder meer in Empower Limburg, een stichting waarin organisaties samenwerken die de inzetbaarheid en mobiliteit op de regionale arbeidsmarkt bevorderen. "En met Leren Lang Leven gaan wij samen met de ROC's en de universiteiten de co-creatie aan met het bedrijfsleven", vertelt Alice Gorissen. "Onze studenten gaan aan de slag bij gerenommeerde bedrijven zoals DSM, Sabic, Rabobank, APG en CBS, maar eveneens bij het mkb. Vervolgens zien we een kruisbestuiving. Onze studenten doen er namelijk niet alleen werkervaring op, zij stimuleren ook de medewerkers in zo'n leerwerkbedrijf om mee te leren. Werknemers leren immers veel op hun werkplek, maar zijn zich hiervan vaak niet bewust. Met de EVC-procedure kunnen zij hun werk- en denkniveau verzilveren en bijvoorbeeld inventariseren welke extra opleiding nodig is om een volledig hbo-diploma te bemachtigen. Daarnaast verrichten we veel toegepast onderzoek in het mkb en werken we ook samen met Centrum voor Werk en Inkomen en sociale diensten." Maar deze co-creatie reikt verder, zegt Trui ten Kampe. "Met al deze bedrijven denken wij als kennisinstituut mee. Wij liften mee op hun innovatiecurve en zien welke kennis en vaardigheden in de toekomst nodig zijn. Dat integreren we vervolgens in onze opleidingsprogramma's, door onder meer gastdocenten uit het bedrijfsleven te vragen. Zo fungeren wij als *trendwatcher*. Ook voor ons geldt dus: een leven lang leren!" ●

November 2008

Civiel recht in de Euregio

Op de Europese Dag van het Civiel Recht brengt de faculteit Recht experts op dit vlak uit de Euregio bijeen. Aan de hand van drie cases uit Nederland, België en Duitsland laten zij zien dat de verschillen in Europa groot zijn en dat je als consument in een grensregio al gauw met het civiel recht in een van de buurlanden te maken krijgt. De studiedag brengt ook het juridische werkveld uit de Euregio bijeen, wat voor de faculteit interessante contacten oplevert.

Kennis in Bedrijf bruist

De zevende editie van Kennis in Bedrijf bruist. Een kleine drieduizend deelnemers telt het jaarlijkse kennisevenement van Hogeschool Zuyd. Vooral de externe belangstelling voor de presentaties door studenten, docenten en lectoraten is groot.

Samenwerking met Essent Netwerk BV

De opleiding Elektrotechniek en Essent Netwerk BV gaan samenwerken. Hiertoe ondertekenen ze tijdens Kennis in Bedrijf een overeenkomst. Het eerste concrete resultaat van de samenwerking is de minor Elektriciteitsvoorziening. Medewerkers van Essent verzorgen hiervoor gastcolleges.

Leven lang leren mogelijk maken

Net zo min als de baan voor het leven niet meer bestaat, geldt dat ook voor het diploma. Mensen blijven hun leven lang leren. Hogeschool Zuyd heeft daarom 'Direct Advies' ingericht, een loket waar medewerkers helpen met vragen over loopbaan, opleidingen en kwalificeren van personeel.

Feiten en cijfers ■

■ Het servicecentrum Direct Advies/EVC voert in 2008 **201 intake-gesprekken** ■ 60 kandidaten zijn doorverwezen naar een opleiding van Hogeschool Zuyd, 71 naar andere trajecten ■ **11 trajecten** zijn afgerond met een ErVaringsCertificaat ■ 86 kandidaten worden aangemeld door hun werkgever ■ 15 kandidaten volgen een speciaal traject in samenwerking met ROC Arcus College.

www.hszuyd.nl/professionals

Volwassenen vormen een steeds belangrijkere doelgroep voor Hogeschool Zuyd. Het loket is een gemakkelijke ingang. Het bundelt een groot deel van het opleidingsaanbod voor volwassenen. Ervaren medewerkers helpen de opleidingsvraag verhelderen en zoeken daar een passend aanbod bij. Dat is de ene keer een korte cursus of volledige opleiding, de andere keer een EVC-procedure om erkenning te krijgen voor in de praktijk verworven competenties.

Student de vragende partij

Deze activiteiten vormen eigenlijk slechts één zijde van de medaille. Om een leven lang leren echt voor een brede doelgroep mogelijk te maken, is flexibilisering van het onderwijs absoluut noodzakelijk. Hogeschool Zuyd zit midden in dat proces: meer maatwerk en leren op de werkplek honoreren. Meerdere wegen leiden naar Rome. People & Business Management en Commercieel Management, maar ook andere faculteiten, hebben hun onderwijsaanbod vergaand geflexibiliseerd. Deeltijdstudenten kunnen bijvoorbeeld ook overdag

onderwijs volgen samen met voltijdstudenten. De Toneelacademie Maastricht biedt onderwijs op zaterdag voor studenten die door de week moeten werken. En faculteiten experimenteren met *summer courses*. De masteropleiding Personal Leadership in Innovation and Change biedt studenten de kans per blok van tien weken te kiezen of ze dit blok willen studeren of niet. Naast flexibele programma's speelt de hogeschool ook met e-learning in op de vraag van studenten om hun eigen programma te bepalen. En ook steeds meer docenten - van speciaal tot en met beroepsonderwijs - vinden hun weg naar Hogeschool Zuyd om hun didactische of vakinhoudelijke expertise bij te spijkeren. De student is de vragende partij geworden! ●

Competenties in plaats van diploma's

Maatwerkonderwijs is cruciaal om mensen die al werken aan te spreken. Volwassenen willen hun ervaring verzilveren. Anders is de drempel voor een opleiding onnodig hoog.

Maaïke Stooker, propedeuse-manager bij de faculteit Commercieel Management, merkt dat het bedrijfsleven het nieuwe onderwijsconcept van Commercieel Management begint te ontdekken. BelCompany is het eerste bedrijf dat een groep vestigingsmanagers terug de schoolbanken in stuurt. De faculteit biedt ook een Werken en Leren-variant aan

voor mensen die minimaal de helft van hun tijd in een commerciële functie werken. Een EVC-traject is een goede start om tot een maatwerktraject te komen, maar de opleiding laat studenten ook - in samenspraak met de persoonlijke coach en de examencommissie - beslissen wanneer zij de *P-proof*, het afsluitend assessment voor de propedeuse, doen.

Competenties tellen

Babette Boers heeft zo dankzij de EVC-procedure haar hele propedeuse kunnen overslaan. Na haar studie aan de kunstacademie is ze bij de modeketen Men at Work gaan werken. Eerst

als storemanager, nu is ze op het hoofdkantoor verantwoordelijk voor onder andere de inkoop. "Het idee dat je alleen met een diploma kunt aantonen wat je wel of niet kunt, is achterhaald. Er zijn genoeg mensen van tegen de veertig die veel werkervaring hebben. Dan zou het toch belachelijk zijn als ze nog steeds enkel op een oud diploma moeten teren." ●

Servicecentrum Leven Lang Leren Limburg richt zich op de praktijk

Het Servicecentrum Leven Lang Leren Limburg biedt werkgevers, intermediairs en uitkeringsinstellingen in de regio één loket voor alle praktijkgerichte opleidingsvragen. Arcus College, Leeuwenborgh Opleidingen, Hogeschool Zuyd en de Open Universiteit reiken hen hiervoor gezamenlijk faciliteiten op maat aan. Het verder ontwikkelen van competenties van werkenden en werkzoekenden op mbo, hbo en universitair niveau verkleint de kloof tussen arbeidsaanbod en arbeidsvraag.

Het Servicecentrum Leven Lang Leren Limburg is onderdeel van het programma Nieuwe Aanpak Doelgroepen van Hogeschool Zuyd. Bij de opzet van dit servicecentrum werken de Limburgse onderwijspartners nauw samen met de provincie Limburg, de gemeenten Heerlen, Sittard-Geleen en Maastricht, Technocentrum Zuid-Limburg, het UWV-werkbedrijf, het Leerwerkloket Zuid-Limburg en het regionale bedrijfsleven.

Praktijkgerichte opleidingsbehoefte

"Dit servicecentrum biedt werkgevers, intermediairs en uitkeringsinstellingen transparantie en eenduidigheid", zegt Linda Hendriks, projectleider van Servicecentrum Leven Lang Leren Limburg. "Van oudsher

fungeerde vooral het mbo als hun gesprekspartner. Nu zitten we gezamenlijk aan tafel. We merken dat de praktijkgerichte opleidingsbehoefte groot is. Werkgevers, intermediairs en uitkeringsinstanties kunnen die immers goed gebruiken om de kennis en vaardigheden binnen organisaties te verbeteren en de doorstroom van werknemers te stimuleren. Vanuit het Servicecentrum Leven Lang Leren Limburg is een dienstverlenende instelling dus essentieel. Daarnaast past het uitstekend bij het streven van Hogeschool Zuyd om competenties naar een hoger niveau te tillen."

Eén loket

Natuurlijk staan in het Servicecentrum Leven Lang Leren Limburg werkenden en werkzoekenden centraal. "Toch benaderen we hen vanuit het Servicecentrum niet individueel, daarvoor is Direct Advies", licht Linda Hendriks toe. "Wij willen deze doelgroepen bereiken via werkgevers, intermediairs en uitkeringsinstellingen. Voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden op mbo, hbo of universitair niveau hoeven werkgevers, intermediairs en uitkeringsinstellingen dadelijk nog maar bij één loket aan te kloppen. Het erkennen van door werkervaring verworven competenties (EVC) speelt hierbij natuurlijk ook een rol." ●

Praktijkervaring erkend

Hogeschool Zuyd is één van de erkende instellingen voor de EVC-procedure. Met een portfolio toont de kandidaat aan welke competenties hij heeft, hoe die verworven zijn en in welke situatie. Een in- en externe assessor beoordelen het portfolio en houden een assessmentgesprek met de kandidaat. Zij stellen aan de hand van de aangeleverde bewijslast en de resultaten van het gesprek een EVC-rapportage op. Deze rapportage (ErVaringsCertificaat) legt vast voor welke onderdelen iemand op hbo-niveau functioneert, ook al heeft diegene geen hbo-diploma. Het certificaat kan ook gebruikt worden als bewijsstuk richting een examencommissie van een hbo-opleiding voor het aanvragen en onderhouden van aansluitende opleidingstrajecten op maat, inclusief de rechten op vrijstellingen. ●

November 2008

AIO voor Life Sciences

In de universitaire wereld zijn AIO's (assistent in opleiding) heel gewoon. In het hbo nog niet. De faculteit Life Sciences zet deze stap wel en trekt een AIO aan voor onderzoek naar kankerremmende stoffen. De faculteit wil daarmee stimuleren dat onderzoek meer toepassingsgericht is en resultaten sneller ingezet worden in de industrie.

Centre for Entrepreneurship Zuyd van start

Hogeschool Zuyd bundelt de activiteiten, kennis en onderzoek rond ondernemerschap in het Centre for Entrepreneurship Zuyd. Het centrum gaat ondernemers helpen kansen die (internationaal) ondernemen biedt, optimaal te benutten. Er wordt nauw samenwerkt met het gelijknamige centrum van de Universiteit Maastricht.

Feiten en cijfers ■

■ Inmiddels beschikken **12 faculteiten** over een EVC-methodiek conform de Hogeschool Zuyd EVC-procedure. Deze procedure voldoet aan de Kwaliteitscode EVC van het landelijk Kenniscentrum EVC ■ De faculteiten hebben de teller in 2008 op **128 EVC-trajecten** en **213 maatwerktrajecten** gebracht ■ Hogeschool Zuyd beschikt over bijna **100 EVC-assessors** ■ De hogeschool traint ook assessors bij ROC Arcus College.

ACCENT

verschuiven naar de buitenwereld

Het hoger beroepsonderwijs in Zuid-Limburg heeft een periode van samenvoeging achter de rug. De verschillende hogescholen in de regio zijn opgegaan in één hogeschool, Hogeschool Zuyd. Nu dat proces is afgerond, treedt een nieuwe fase in. Aan het woord is **Just Fransen van de Putte**, voorzitter van de Raad van Toezicht.

Voor veel mensen die bij Hogeschool Zuyd betrokken zijn, is de Raad van Toezicht een orgaan dat ver weg staat. Is dat zoals het hoort te zijn? "Ja en nee", zegt Just Fransen van de Putte. "De Raad van Toezicht moet met een zekere afstandelijkheid naar de dingen kijken om zijn eigen oordeel te kunnen vellen. De andere kant van de zaak is dat ik vind dat de Raad af en toe wat meer gezien mag worden binnen de hogeschool. Bij gelegenheden als de opening van het schooljaar bijvoorbeeld. Ook het jaarlijks bezoeken van een aantal faculteiten brengen de Raad dichter bij de organisatie."

Wederzijds voordeel

Het proces van samenvoeging van verschillende hogescholen tot één Hogeschool Zuyd is goed afgerond, zegt Fransen van de Putte. "Nu moet het accent verschuiven naar de buitenwereld. Het is een opdracht aan het College van Bestuur nadrukkelijker contacten te onderhouden met de *stakeholders* buiten de hogeschool." Die externe belanghebbenden zijn bijvoorbeeld de provincie en gemeenten, de toeleverende scholen en de bedrijven en instellingen die afnemers zijn van afgestudeerde studenten. Ook de samenwerking met de Universiteit Maastricht wordt geïntensiveerd. >>

Feiten en cijfers ■

De Raad van Toezicht van Hogeschool Zuyd heeft zeven leden.

- **mr. Just Fransen van de Putte**
(voorzitter)
- **drs. Lambert Zwiers**
algemeen secretaris Limburgse
Werkgevers Vereniging
- **drs. Jan Tindemans**
directeur Holding Businesspark
Luchthaven Maastricht
- **drs. Koen Brams**
directeur Jan van Eyck Academie
Maastricht
- **Mirjam Depondt**
algemeen directeur/bestuurder
woningcorporatie Woonpunt
- **drs. Guy Peeters**
voorzitter Raad van Bestuur
Maastricht UMC+
- **drs. Loek Radix**
Director Corporate Control &
Accounting Koninklijke DSM NV.

December 2008

Positief advies EVC-erkenning

De Netherlands Quality Agency (NQA) gaat het Kenniscentrum EVC positief adviseren over de erkenning van EVC-procedures voor achttien hogeschoolopleidingen in Nederland. Dat is de uitkomst van een succesvol verlopen audit. Deze erkenning is voor Hogeschool Zuyd belangrijk. Aanvragers van een EVC-certificaat kunnen alleen van de fiscale voordelen profiteren als ze de procedure doorlopen bij een erkende instelling.

Veiligheidsanalyse Geleen

Studenten Veiligheidskunde gaan in december een weekend op stap in het centrum van Geleen. Hun doel: het uitgaanspubliek enquêteren. Dit onderzoek maakt deel uit van een veiligheidsanalyse van het Geleense centrum die de studenten maken in opdracht van de gemeente Sittard-Geleen.

“Je moet je afvragen: wat heeft de buitenwereld nodig, wat hebben wij nodig?”

Het contact met externe belanghebbenden moet vooral pragmatisch benaderd worden, vindt Fransen van de Putte. Neem bijvoorbeeld het contact met ondernemers. Wij bieden beroepsopleidingen aan, leiden mensen op voor de praktijk. “Dat is interessant voor het bedrijfsleven, mits je in je onderwijs en onderzoek rekening houdt met de behoeften die er in je omgeving leven. Je moet je als hogeschool afvragen: wat heeft de buitenwereld nodig? Maar ook: wat hebben wij nodig? Het voordeel moet wederzijds zijn.

Steengoed zijn

Evenzo belangrijk vindt de Raad van Toezicht een andere accentverschuiving. De Raad houdt zich van nature bezig met de controle op de financiën, de administratie, de interne organisatie en de huisvesting. Maar, zegt Just Fransen van de Putte: “Wij praten daarnaast nu nadrukkelijker over de inhoudelijke kant van de hogeschool, over het onderwijs. Wij vinden, samen met het College van Bestuur, dat onze opleidingen tot de beste van Nederland moeten horen. We krijgen in deze regio toch te maken met vergrijzing, het aantal leerlingen zal over een enige tijd onder druk komen te staan. Dat kun je alleen maar opvangen door steengoed te zijn.” ●

“Met grote belangstelling en betrokkenheid volgt de Raad van Toezicht als *toezichthouder* de ontwikkelingen van Hogeschool Zuyd. De hogeschool als organisatie staat. De consequent hoge klasseringen in accreditaties, studentenoordelen en *polls* onderstrepen dat. Het is ook goed te constateren, dat de hogeschool meer en meer de weg naar buiten weet te vinden en aan betekenis wint voor de regionale ontwikkeling getuige tal van innovatieve projecten.

Uitdagende projecten samen met de omgeving hebben niet alleen een belangwekkend resultaat, maar leveren tegelijk een bijdrage aan de ontwikkeling van kennis en expertise van studenten en medewerkers en zijn zo van duurzame betekenis. Hogeschool Zuyd geeft blijk van een antenne voor regionale ontwikkeling en anticipeert op demografische trends door tijdig alternatieven te ontwikkelen. De aanpak via *Beleidsatelier 2013* van de strategie voor 2009-2013 en de start van het programma *Nieuwe Aanpak Doelgroepen* laten dat zien.”

Uit: *Verslag van de Raad van Toezicht, jaarverslag 2008*

Beleidsatelier 2013**In dialoog met de stakeholders**

Analoog aan de internet-encyclopedie Wikipedia, waaraan iedereen een bijdrage kan leveren, organiseerde Hogeschool Zuyd een wiki over de te volgen strategie in de komende jaren: Beleidsatelier 2013.

Hogeschool Zuyd heeft de deuren voor de strategiediscussie wijd open gezet. Via de wiki hebben niet alleen alle medewerkers en studenten mee kunnen doen aan de discussie, maar ook externen. Was het een succes? Frits Simon, adviseur strategie en communicatie, geeft het antwoord. “Niet de hele goegemeente heeft ingelogd. Experts hadden al tegen ons gezegd: je moet geen overspannen verwachtingen hebben. Het heeft niet stormgelopen. De andere kant van het verhaal is dat je vroeger een strategienota schreef met een paar mensen aan tafel. Zo'n nota ging door een aantal gremia, werd geamendeerd en dan was hij klaar. Nu is iedereen die meegedaan heeft aan Beleidsatelier 2013 onderdeel van het proces. In plaats van dat er zes mensen bij de strategie betrokken zijn, zijn het er nu honderd of honderdvijftig. Overigens hebben van 1 september 2008 tot 1 maart 2009 28.000 unieke bezoekers ingelogd. Er is dus wel een soort gezoem rond strategieontwikkeling ontstaan.” Belangrijk is een breed draagvlak. “En dat creëer je met de discussie zoals we die gevoerd hebben gemakkelijker. Het is een goede eerste stap naar de innovatieve en co-creatieve organisatie, die de hogeschool wil zijn.”

Leon Pieters, docent bij de faculteit Gezondheid & Zorg, was een van de actieve deelnemers aan de wiki. Een verrijking, vindt hij. “Nu heb ik visies vanuit zeer verschillende hoeken kunnen lezen en daarover mee kunnen discussiëren. Soms waren dat zelfs heel tegengestelde visies. Ik denk dat het een goed medium kan zijn om de ‘achterban’ actiever te betrekken bij het beleid.”

Ton Goedmakers, lid van de Raad van Bestuur van Vebevo, was een van de externen die op de strategiediscussie reageerden. “Het betrekken van de buitenwereld bij een dergelijke discussie is bijna een voorwaarde om tot een goede strategie te komen. Als je puur vanuit jezelf redeneert, ga je aanbodgericht werken. Ik geloof meer in vraaggestuurd werken. Gooi de luiken open.” Hij ziet voor de hogeschool een regie- en ontwikkelingsrol tussen studenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven. “Het succes zal bepaald worden door het aanpassingsvermogen van de hogeschool in een snel veranderende omgeving. Kun je als hogeschool veranderen naar een maatschappelijk bedrijf met een speciale opdracht? Zo'n bedrijf is sterk naar buiten gericht. Daarom is het goed dat de hogeschool in de samenwerking met de buitenwereld zaken gaat ondernemen.”

“Het betrekken van de buitenwereld is een voorwaarde om tot een goede strategie te komen.”

Feiten en cijfers

■ In Beleidsatelier 2013 hebben medewerkers, studenten en relaties van Hogeschool Zuyd kunnen meediscussiëren over vier onderwerpen: de **toekomstige maatschappelijke positie**, de in de **toekomst studerende student**, de **toekomstige medewerker** en een **toekomstbestendige organisatie** ■ Wekelijks is de wiki door **900 tot 1.000** unieke bezoekers bezocht ■ **50** mensen namen **actief** deel in de discussie.

December 2008

CHECK-IT Center: leren in China

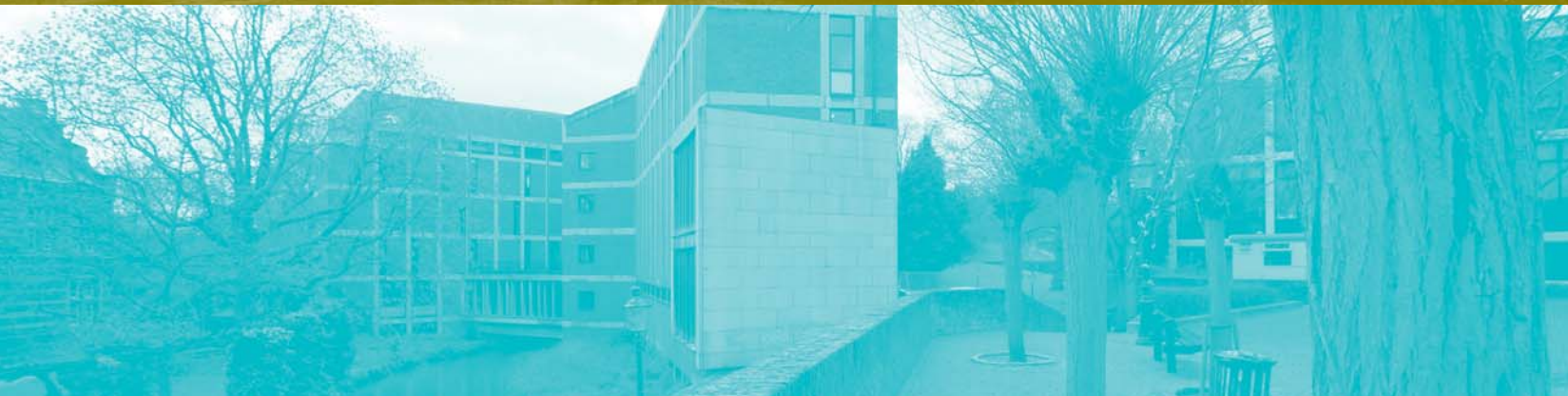
Hogeschool Zuyd is een van de partners in CHECK-IT Center Xiamen. Hier gaan Nederlandse en Chinese studenten gezamenlijk aan stage- en afstudeerprojecten werken. De Chinese partner in het project is de Xiamen University, een van de topuniversiteiten op IT-gebied. De Chinezen krijgen via dit project toegang tot de Nederlandse onderwijsmethoden en -kennis. De hogeschoolstudenten krijgen de kans in 's werelds sterkste groeieconomie aan projecten te werken.

Derde plek

Hogeschool Zuyd eindigt op de derde plek in de nieuwe Keuzegids Hoger Onderwijs. Opnieuw een podiumplek, wat aangeeft dat de hogeschool geen eendaags succes is, maar duurzaam goed scoort bij studenten.

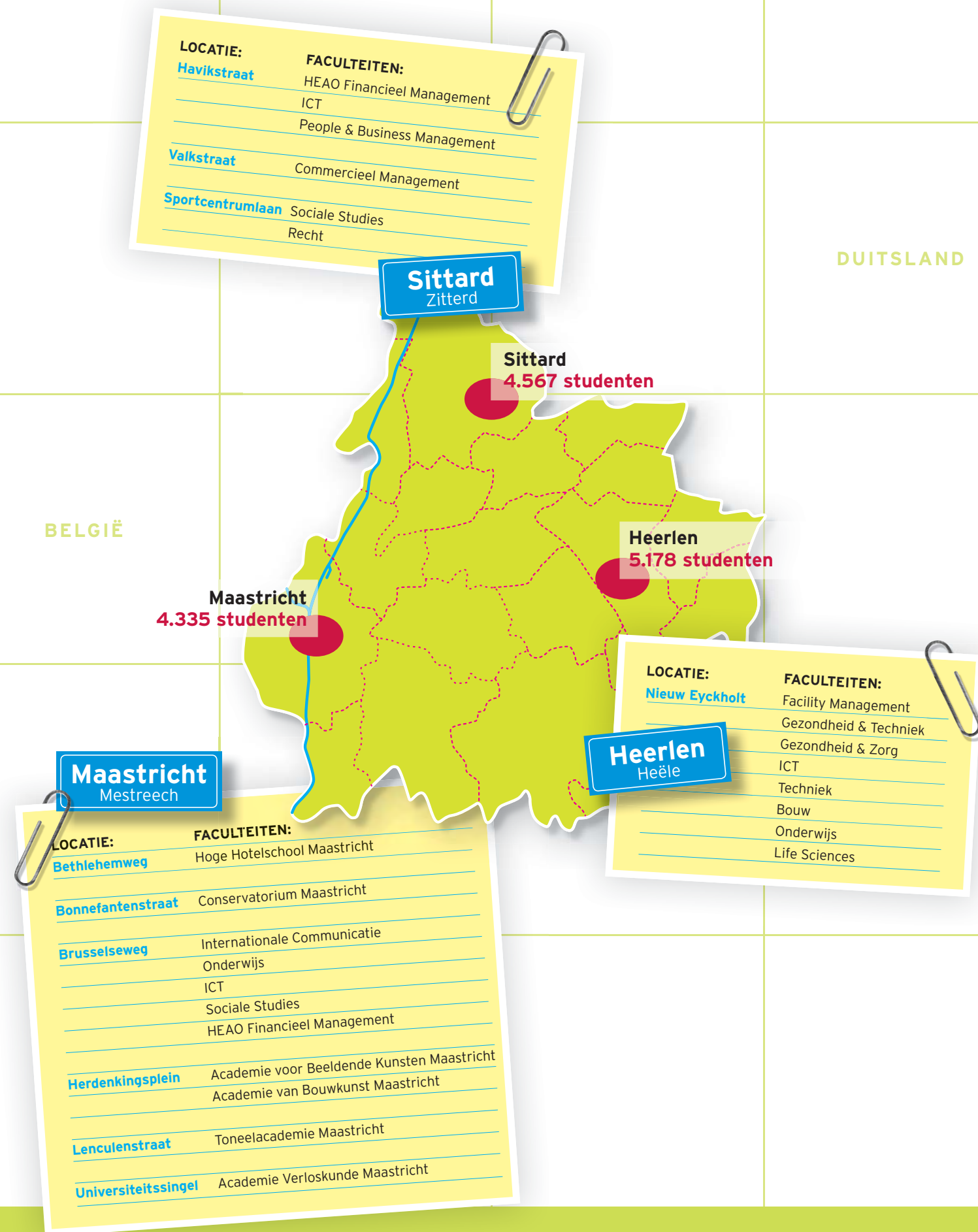

Studeren in Heerlen, Maastricht of Sittard

BELGIË

DUITSLAND

SEE YOU@ZUYD